

Vrijetijdsonderzoek gemeente Ede 2025

Een onderzoek naar creatieve, culturele en sportieve activiteiten

Vrijetijdsonderzoek gemeente Ede 2025

Een onderzoek naar creatieve, culturele en sportieve activiteiten

Nicoline Hertogs MSc
Sophie de Jong MSc MA
Drs. Karin du Long

Colofon

Het PON & Telos heeft dit onderzoek uitgevoerd in opdracht van gemeente Ede.

Auteurs

Nicoline Hertogs, Sophie de Jong en Karin du Long

Fotografie

Mevrouw Kiek: Voorzijde, pagina 40

Karin Jonkers: Pagina 7

Made by Jessy Photography: Pagina 14

Studio Savan: Pagina 38

Ted Walker: Pagina 33, pagina 45

Publicatienummer

25191-01

Publicatiedatum

Juni 2026

© 2026 Het PON & Telos

Het auteursrecht van deze publicatie berust bij Het PON & Telos. Gehele of gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld. Vermenigvuldiging en publicatie in een andere vorm dan dit rapport is slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van Het PON & Telos. Hoewel deze publicatie met de grootst mogelijke zorg is samengesteld, kan Het PON & Telos geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele fouten.

Meer informatie

www.hetpon-telos.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doelstelling van het onderzoek	4
1.3	Thema's van het onderzoek	4
1.4	Werkwijze kwantitatief onderzoek	5
1.5	Leeswijzer	6
2	Culturele en creatieve activiteiten	7
2.1	Type cultuurbezoek	7
2.2	Locatie cultuurbezoek	10
2.3	Deelname aan culturele en creatieve activiteiten	13
2.3.1	Frequentie van activiteiten	14
2.3.2	Totale culturele activiteit	16
2.3.3	Erfgoedactiviteiten	16
2.3.4	Lessen, cursussen en workshops in culturele en creatieve activiteiten	18
2.4	Redenen om wel of niet aan cultuur te doen	21
2.5	Lidmaatschap en steun	24
2.6	Waardering van het cultuuraanbod	25
2.7	Wensen voor het cultuuraanbod	27
2.8	Betalen voor culturele en creatieve activiteiten	27
2.9	Informatie over aanbod culturele en creatieve activiteiten	29
3	Bewegen en sporten	30
3.1	Beweeg- en sportgedrag	30
3.1.1	Mate van bewegen en sporten	30
3.1.2	Eigen oordeel over beweeg- of sportgedrag	32
3.2	Sportbeoefening	33
3.2.1	Type sportbeoefening	33
3.2.2	Locaties voor sportbeoefening	34
3.2.3	Sporten en bewegen: in groepsverband of individueel	36
3.3	Betrokkenheid bij beweeg- en sportactiviteiten	37
3.4	Redenen om wel of niet te bewegen en sporten	37
3.5	Stellingen over bewegen en sporten	41
3.6	Waardering van het beweeg- en sportaanbod	42
3.7	Wensen voor het sport- en beweegaanbod	43
3.8	Betalen voor beweeg- of sportactiviteiten	44
3.9	Informatie over mogelijkheden voor bewegen en sporten	44
4	Slotbeschouwing	46
4.1	Culturele en creatieve activiteiten	46
4.2	Bewegen en sporten	49

4.3	Vervolg	52
	Bijlage A: Achtergrondkenmerken respondenten	53
	Bijlage B: Onderzoeksverantwoording	55
	Bijlage C: Sportbeoefening – overzicht sporten	57

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Ede wil graag dat haar beleid rondom cultuur en bewegen & sport zoveel mogelijk blijft aansluiten bij de lokale samenleving. Daarom wil de gemeente graag inzicht in de actuele wensen en behoeften van haar inwoners op het gebied van cultuur en sporten & bewegen. Dit vormt de aanleiding voor het voorliggende participatie- en behoefteonderzoek, waarbij in samenspraak met de andere gemeenten in de regio Cultuur Vallei¹ een onderzoek onder inwoners is uitgevoerd naar de deelname, behoeften en waardering van het aanbod van cultuur en sport in de gemeente.

Het PON & Telos heeft in 2019 een soortgelijk onderzoek uitgevoerd onder inwoners van de gemeente Ede. Ook hierin kwamen onderwerpen zoals cultuurbeoefening, interesses, waardering van het aanbod en bekendheid met het aanbod aan bod. Daarnaast voert Het PON & Telos² sinds 2022 de Cultuur- en Erfgoedmonitor Gelderland uit, waar een inwonerspeiling onder Gelderlanders een belangrijk onderdeel van uitmaakt. Hieruit worden waar mogelijk ook op het niveau van regio's inzichten gepresenteerd, maar om betrouwbare uitspraken te kunnen doen op gemeentelijk niveau, dient er een specifiekere peiling uitgevoerd te worden. Door middel van dit gezamenlijke traject geven de gemeenten in de Cultuur Vallei hier invulling aan.

Het PON & Telos heeft in opdracht van gemeente Ede in de winter van 2025/2026 een kwantitatief vragenlijstonderzoek uitgevoerd onder inwoners. In diezelfde periode is de vragenlijst uitgezet in de gemeente Barneveld, gevolgd door de gemeenten Nijkerk, Scherpenzeel en Wageningen in het voorjaar van 2026.

In dit rapport leest u de resultaten het onderzoek, met een apart hoofdstuk voor creatieve en culturele activiteiten, en een ander hoofdstuk voor sport en bewegen. Daaraan voorafgaand beschrijven we de opzet van het onderzoek in hoofdstuk 1. In de bijlage zijn een overzicht van de kenmerken van de respondenten, een overzicht van de beoefende sporten, en de onderzoeksverantwoording te vinden.

¹ Een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Barneveld, Ede, Nijkerk, Scherpenzeel en Wageningen.

² In samenwerking met Cultuur Oost, Pyrrhula Research Consultants, de Boekmanstichting, Erfgoed Gelderland en Rijnbrink.

1.2 Doelstelling van het onderzoek

Met het participatie- en behoefte-onderzoek wil de gemeente:

1. Inzicht krijgen in de sport- en cultuurparticipatie van inwoners van gemeente Ede oftewel: de mate waarin inwoners van gemeente Ede sporten en bewegen en hun deelname en bezoek aan culturele activiteiten en voorzieningen in kaart brengen.
2. Inzicht krijgen in de behoeften van inwoners van gemeente Ede op het gebied van sporten en culturele activiteiten en voorzieningen.
3. Op geselecteerde deelonderwerpen meer inzicht verkrijgen in verschillen tussen gebieden en leeftijdsgroepen, vooral ook waar het gaat om de behoefte aan, en het gebruik van, voorzieningen.

1.3 Thema's van het onderzoek

Om aan te sluiten op de eerdere onderzoeken én om tegemoet te komen aan de actuele wensen van de gemeenten, zijn de volgende thema's onderzocht:

- Sport- en cultuurbeoefening, motivaties, behoeftes
- Sport- en cultuurbezoek, motivaties, behoeftes
- Ondersteuning van sport en cultuur in de gemeente Ede (vrijwilligerswerk, doneren, lidmaatschap vriendenverenigingen etc.)
- Bekendheid met het sport- en cultuuraanbod van de gemeente Ede
- Waardering van het sport- en cultuuraanbod

De vragenlijst is samengesteld uit de vragenlijsten die eerder in de gemeenten Ede en Barneveld uitgezet zijn, en (boven-)regionale vragenlijsten over cultuur, sport en bewegen. Een belangrijke factor daarbij is de vragenlijst zoals die gehanteerd wordt binnen de cultuurpeiling van de Cultuur- en Erfgoedmonitor Gelderland, die weer geënt is op de landelijke VrijeTijdsOmnibus (VTO). Ook de Monitor Amateurkunst en de Verenigingsmonitor zijn geraadpleegd, evenals recente onderzoeken rondom sport en bewegen van het Mulier Instituut en de verschillende GGD'en. De vragenlijst is ingedeeld in twee delen: één over creatieve en culturele activiteiten en één over bewegen en sporten.

1.4 Werkwijze kwantitatief onderzoek

Kwantitatief vragenlijstonderzoek – online en schriftelijk

Om breed inzicht te krijgen in de participatiegraad van inwoners en in hun wensen en behoeften op het gebied van cultuur en bewegen & sport, hebben we een kwantitatief vragenlijstonderzoek uitgevoerd. Het veldwerk vond plaats tussen **2 december 2025 en 19 januari 2026**.

Steekproeftrekking

De gemeente heeft een naar leeftijd gestratificeerde steekproef uit de Basisregistratie Personen (BRP) getrokken. In totaal hebben 22.431 inwoners tussen de 16 en 85 jaar een uitnodigingsbrief voor deelname aan het onderzoek ontvangen. Via de brief kon men de vragenlijst online invullen (via een link of door het scannen van een QR-code die in de brief is vermeld). Desgewenst konden zij bij de gemeente een schriftelijke vragenlijst opvragen. De onlineversie was zo geprogrammeerd dat sommigen met het deel vragen over creatieve en culturele activiteiten startten, en anderen met het deel vragen over bewegen en sport.

De oproep om aan het onderzoek deel te nemen is ook op verschillende manieren onder de aandacht gebracht van de inwoners van Ede. In deze oproep is ook een link naar de online vragenlijst gepubliceerd. Ook is via social mediakanalen van de gemeente over het onderzoek gecommuniceerd en is daarin de link naar de online vragenlijst gepubliceerd. Zo kon de vragenlijst ook ingevuld worden door mensen die geen uitnodigingsbrief ontvangen hadden. Onder de deelnemers aan het onderzoek zijn 10 cadeaukaarten verloot.

Respons

In totaal hebben **4.149 inwoners** van gemeente Ede de vragenlijst geheel of gedeeltelijk ingevuld. Omdat de vragenlijst ook via een open link ingevuld kon worden en dus door een grotere groep inwoners dan alleen die uit de steekproef, kunnen we geen responspercentage bereken. Een respons van 4.149 personen is ruim voldoende om betrouwbare uitspraken over de populatie in de gemeente te kunnen doen.

1.5 Leeswijzer

In dit rapport zijn de resultaten opgenomen van het vrijetijdsonderzoek dat in 2025 is uitgevoerd voor gemeente Ede. In hoofdstuk 2 zijn de resultaten van het thema Culturele en creatieve activiteiten beschreven in hoofdstuk 3 van het thema Bewegen en sporten. Tot slot leest u in hoofdstuk 4 de slotbeschouwing op de resultaten.

In bijlage A geven we de verdeling van de respondenten over verschillende kenmerken weer. In bijlage B gaan we nader in op de wijze waarop het onderzoek uitgevoerd is, en geven we onder andere meer informatie over de weging van de resultaten.

Opmerkingen bij de tabellen

- **Afrondingsverschillen:** door afrondingsverschillen komt het totaal in een tabel niet altijd exact op 100% uit maar soms op 99% en soms op 101%.
- **Ongewogen aantal respondenten: 'n' in de tabellen** staat voor het aantal respondenten dat een bepaalde vraag heeft ingevuld. Respondenten die [weet niet / geen mening] hebben ingevuld of de vraag hebben overgeslagen, zijn hierin niet meegenomen.

2 Culturele en creatieve activiteiten

Wat vinden inwoners van de gemeente Ede belangrijk, waar het creatieve en culturele activiteiten betreft? Wat bezoeken ze graag, wat beoefenen ze? En wat zijn hun wensen? In dit hoofdstuk beantwoorden we deze en andere vragen, om een zo goed mogelijk beeld te geven van wat er leeft op het gebied van creatieve en culturele activiteiten onder de inwoners van gemeente Ede.

2.1 Type cultuurbezoek

Om te beginnen vroegen we de inwoners welke soorten culturele activiteiten zij in de afgelopen 12 maanden bezocht hebben. Zo zien we dat 88% van de respondenten minstens één keer een culturele activiteit bezocht heeft.

In tabel 1 hieronder is vervolgens te zien dat er drie cultuursoorten in bezoekpercentage bovenuit steken: de meeste mensen bezochten een bioscoop of filmhuis (53%), de bibliotheek (36%) of een theater- of cabaretvoorstelling (31%). Ook het bezoeken van popmuziekoptredens, en verschillende musea, wordt door bijna drie op de 10 (28%) respondenten gedaan. Iets meer dan één op de tien respondenten (12%) heeft de afgelopen 12 maanden geen van de genoemde culturele activiteiten bezocht.

Literaire- of voorleesevenementen worden, samen met optredens van urban, rap of hiphop, het minst bezocht, wat opvallend is gezien de relatief grote mate van bibliotheekbezoek. Daarnaast geeft 7% van de Edenaars aan een andere culturele activiteit bezocht te hebben. Dit betreft onder andere kerkelijke activiteiten, circusbezoek en lezingen. Ook worden hier diverse specifieke activiteiten genoemd, evenals sportieve en overige vrijetijdsbestedingen.

Tabel 1. Vraag 5: Heeft u in de afgelopen 12 maanden één of meerdere van de volgende activiteiten bezocht?
Meerdere antwoorden mogelijk. (n = 3.980)

Antwoordcategorie	%
<i>Geen van deze</i>	12
Bioscoop of filmhuis	53
Bibliotheek	36
Theater- of cabaretvoorstelling	31
Optreden van popmuziek, waaronder pop, rock, blues, jazz, levenslied en niet-westerse popmuziek	28
Museum over geschiedenis/archeologie/techniek	28
Museum voor kunst/vormgeving	26
Festival (muziek, theater, film, dans, design)	21
Musicalvoorstelling	18
Optreden van een fanfare, harmonie, koor	16
Evenement met historisch karakter	15
Atelier, galerie of expositieruimte	14
Optreden van klassieke muziek of opera	13
Beeldende kunst op een openbare plek	13
Kunst- en cultuurroute (inclusief museumnacht/-weekend)	12
Dansvoorstelling (klassiek ballet, moderne dans, werelddans, stijldans, street- of breakdance)	7
Dance- of housefeest met een optreden van een DJ of VJ	7
Een beurs/conventie over (populaire) cultuur zoals cosplay, comics, manga, games, etc.	5
Optreden van urban, rap of hiphop	3
Literair- of voorleesevenement	3
<i>Anders</i>	7

Significante verschillen tussen leeftijdsgroepen

- **16-29-jarigen** bezoeken *meer* dan anderen:
 - Een bioscoop of filmhuis, dance- of housefeest, festival, een beurs/conventie over (populaire) cultuur, optreden van popmuziek of een optreden van urban, rap of hiphop.
- **16-29-jarigen** bezoeken *minder* dan anderen:
 - Een kunst- en cultuurroute, evenement met historisch karakter, literair- of voorleesevenement, museum voor kunst of vormgeving, atelier/galerie/expositieruimte, beeldende kunst op een openbare plek,

bibliotheek, theater- of cabaretvoorstelling, optreden van een fanfare/harmonie/koor of een optreden van klassieke muziek/opera.

- **30-54-jarigen** bezoeken *meer* dan anderen:
 - Een dance- of housefeest, festival, bibliotheek, musicalvoorstelling of een theater- of cabaretvoorstelling
- **30-54-jarigen** bezoeken *minder* dan anderen:
 - Een museum voor kunst/vormgeving, atelier/galerie/expositieruimte, beeldende kunst op een openbare plek, optreden van een fanfare/harmonie/koor of een optreden van klassieke muziek/opera
- **55-64-jarigen** bezoeken *meer* dan anderen:
 - Een kunst- en cultuurroute, evenement met historisch karakter, beeldende kunst op een openbare plek, theater- of cabaretvoorstelling, optreden van een fanfare/harmonie/koor of een optreden van popmuziek.
- **55-64-jarigen** bezoeken *minder* dan anderen:
 - Een dance- of housefeest, festival, een beurs/conventie over (populaire) cultuur, bibliotheek of een optreden van urban, rap of hiphop.
- **65+’ers** bezoeken *meer* dan anderen:
 - Een kunst- en cultuurroute, literair- of voorleesevenement, museum voor kunst/vormgeving, atelier/galerie/expositieruimte, beeldende kunst op een openbare plek, theater- of cabaretvoorstelling, optreden van een fanfare/harmonie/koor of een optreden van klassieke muziek/opera.
- **65+’ers** bezoeken *minder* dan anderen:
 - Een bioscoop of filmhuis, dance- of housefeest, festival, een beurs/conventie over (populaire) cultuur, musical, optreden van popmuziek of een optreden van urban, rap of hiphop.

Significante verschillen tussen gebieden

- **Inwoners uit de kern Ede** bezoeken *meer* dan anderen:
 - Een bioscoop of filmhuis, dance- of housefeest, festival, een beurs/conventie over (populaire) cultuur, bibliotheek, theater-of cabaretvoorstelling of een optreden van popmuziek.
- **Inwoners uit de kern Ede** bezoeken *minder* dan anderen:
 - Een evenement met historisch karakter, optreden van een fanfare/harmonie/koor of een optreden van klassieke muziek/opera.

- **Inwoners uit Bennekom** bezoeken *meer* dan anderen:
 - Een kunst- en cultuurroute, evenement met historisch karakter, museum voor kunst/vormgeving, museum over geschiedenis/archeologie/techniek, dansvoorstelling of een optreden van klassieke muziek/opera.
- Er zijn geen activiteiten die minder dan andere groepen bezocht worden door **inwoners uit Bennekom**
- **Inwoners uit Lunteren** bezoeken *meer* dan anderen:
 - Een evenement met historisch karakter, atelier/galerie/expositieruimte of een optreden van een fanfare/harmonie/koor.
- **Inwoners uit Lunteren** bezoeken *minder* dan anderen:
 - Een bioscoop- of filmhuis, festival, bibliotheek of dansvoorstelling.

2.2 Locatie cultuurbezoek

Vervolgens vroegen we waar zij de verschillende culturele activiteiten bezocht hebben: in de gemeente Ede, in een omliggende gemeente³ of ergens anders in Nederland. We zien in tabel 2 dat men met name de bibliotheek (91%), een bioscoop of filmhuis (85%) en optredens van een fanfare, harmonie of koor (74%) in de gemeente Ede bezoekt. Naar een omliggende gemeente gaan de inwoners van Ede vooral voor een bezoek aan een dansvoorstelling (44%), een bezoek aan een theater- of cabaretvoorstelling (42%) of een musicalvoorstelling (34%). Dit is opvallend, gezien omdat theater- en cabaretvoorstellingen tot de top 3 meest populaire culturele activiteiten om te bezoeken behoren.

Daarnaast zien we dat inwoners van Ede voor een bezoek aan een beurs/conventie over (populaire) cultuur zoals cosplay, comics, manga, games, etc. (86%), verschillende typen musea (84%) en dance- of housefeesten (77%) vooral ergens anders in Nederland heengaan. Mogelijk zijn deze activiteiten meer niche en specifiek, meer locatiegebonden, of in het aanbod in en rondom de gemeente Ede niet (van het kaliber) wat men zocht.

Te zien is dat de populairste cultuursoorten (zie tabel 1) grotendeels in de gemeente Ede zelf bezocht worden – denk hierbij aan de bibliotheek of aan de bioscoop en het filmhuis. Theater- en cabaretvoorstellingen bezoeken Edenaren in ongeveer gelijke mate binnen Ede, in een omliggende gemeente, en op een andere locatie in Nederland.

³ Omliggende gemeenten van de gemeente Ede zijn: Wageningen, Renkum, Arnhem, Apeldoorn, Barneveld, Scherpenzeel, Renswoude, Veenendaal en Rhenen.

Tabel 2. Vraag 5: Heeft u in de afgelopen 12 maanden één of meerdere van de volgende activiteiten bezocht? Zo ja, wilt aangeven waar u deze activiteit heeft bezocht. (%)

Antwoordcategorie	n	Bezocht in de gemeente Ede	Bezocht in een omliggende gemeente	Ergens anders in Nederland
Bibliotheek	1.431	91	9	8
Bioscoop of filmhuis	1.988	85	20	16
Optreden van een fanfare, harmonie, koor	700	74	21	21
Literair- of voorleesevenement	122	70	15	30
Kunst- en cultuurroute (inclusief museumnacht/-weekend)	500	62	17	44
Beeldende kunst op een openbare plek	561	58	27	54
Evenement met historisch karakter	612	56	22	42
Atelier, galerie of expositieruimte	645	53	21	56
Anders	306	52	23	46
Theater- of cabaretvoorstelling	1.258	39	42	45
Optreden van popmuziek, waaronder pop, rock, blues, jazz, levenslied en niet-westerse popmuziek	1.029	38	20	66
Optreden van klassieke muziek of opera	584	37	23	59
Festival (muziek, theater, film, dans, design)	668	34	17	66
Dansvoorstelling (klassiek ballet, moderne dans, werelddans, stijldans, street- of breakdance)	280	26	44	42
Optreden van urban, rap of hiphop	77	21	18	74
Museum voor kunst/vormgeving	1.116	19	21	84
Dance- of housefeest met een optreden van een DJ of VJ	207	22	16	77
Musicalvoorstelling	675	11	34	64
Een beurs/conventie over (populaire) cultuur zoals cosplay, comics, manga, games, etc.	160	11	9	86
Museum over geschiedenis/archeologie/techniek	1.089	10	22	84

Vervolgens is ook aan de inwoners gevraagd welke van de genoemde locaties zij in de afgelopen 12 maanden bezocht hebben voor hun culturele activiteiten. Deze resultaten zijn te zien in tabel 3. Hierbij zien we dat Pathé (46%), de bibliotheek van Cultura Ede (37%), het theater van Cultura Ede en het Openluchttheater Ede (beide 19%) het meest bezocht werden.

Dit sluit aan bij de bevinding dat het bezoek aan de bioscoop, de bibliotheek en het theater het meest populair zijn. 8% van de inwoners geeft aan een andere locatie bezocht te hebben, hierbij werden veel verschillende locaties genoemd waaronder

de (oude) kerk, hotel Reehorst en Junushoff (wat in Wageningen ligt). 17% van de respondenten heeft geen van de genoemde locaties bezocht.

Tabel 3. Vraag 7: Welke van de volgende locaties heeft u in de afgelopen 12 maanden bezocht voor een culturele of creatieve activiteit?

Meerdere antwoorden mogelijk. (n = 3.455) *

Locatie	%
Geen van deze locaties	17
50pk	2
Akoesticum	7
De Concordiamolen	2
Cultura Ede – Bibliotheek	37
Cultura Ede – Filmzaal	7
Cultura Ede - Theater	19
De Passiflorahoeve Vlindertuin	2
Edesche Concertzaal	4
Het Nederlands Tegelmuseum	3
Historisch Museum Ede	3
Historische Collectie Nationale Reserve	1
Huis Kernhem	11
Jachthuis Sint Hubertus	5
De Kei - muziekvereniging Ede	2
De Keetmolen	2
De Kijkdoos	1
De Koepel Lunteren	9
Kijk & Luister Museum	5
Kröller-Müller Museum	15
MuseOnder	5
Museum Deelen	1
Museum Lunteren	5
Openluchttheater Ede	19
Pathé	46
Platform Militaire Historie Ede (De Smederij)	4
Poppodium Astrant	5
Stingerbol	5
't Winkeltje Lammert van de Bospoort	5
Een andere culturele of creatieve voorziening	8

* Vraag is ingevuld door respondenten die een culturele of creatieve activiteit bezocht hebben.

2.3 Deelname aan culturele en creatieve activiteiten

Naast cultuurbezoek hebben we gevraagd of respondenten zelf een creatieve of culturele activiteit beoefenen. Zo zien we dat 87% van de respondenten minstens één culturele of creatieve activiteit gedaan heeft in de afgelopen 12 maanden.

Onder de inwoners van Ede is het lezen van boeken erg populair – 69% heeft dit in de afgelopen 12 maanden gedaan. Het spelen van games is ook populair, waarbij 34% dit gedaan heeft op een telefoon of tablet, en 25% op een spelcomputer. Ook heeft ruim één op de vijf Edenaren getekend, geschilderd, of andere grafische activiteiten gedaan. Daarnaast zijn ook het bespelen van een muziekinstrument (19%) en zingen of rappen (15%) populair. 16% van de respondenten geeft aan een andere culturele of creatieve activiteit gedaan te hebben. Tot slot heeft 13% van de respondenten geen van de genoemde culturele activiteiten beoefend.

Tabel 4. Vraag 8: Welke van de onderstaande activiteiten heeft u in de afgelopen 12 maanden in uw vrije tijd (niet voor werk of school) gedaan? Meerdere antwoorden mogelijk. (n = 3.936)

Activiteit	%
Geen van deze	13
Een boek lezen	69
Games spelen op een telefoon of tablet	34
Games spelen op een computer of spelcomputer	25
Tekenen, schilderen of grafisch werk zonder computer	23
Instrument bespelen	19
Andere kunstzinnige of creatieve activiteiten	16
Zingen of rappen	15
Film, videokunst, (digitaal) grafisch ontwerp of fotografie	15
Beeldhouwen, boetseren, pottenbakken, sieraden maken of textiele werkvormen	11
Content maken (foto/video) en online plaatsen	10
Verhalen, gedichten of weblogs schrijven	7
Spellen spelen met een creatieve component (zoals Dungeons & Dragons, Pathfinder)	7
Online livestreamen (bijv. via Twitch, YouTube, Instagram)	3
Klassiek ballet of moderne dans	2
Werelddans (volksdans, stijldans, street- of breakdance)	2
Toneelspelen	2

Significante verschillen tussen leeftijdsgroepen

- **16-29-jarigen** doen bijna alle activiteiten *meer* dan anderen, alleen het aandeel jongeren dat boeken leest verschilt niet van de andere leeftijdscategorieën.
- **30-54-jarigen** doen *meer* dan anderen aan games spelen op een computer of spelcomputer
- **30-54-jarigen** doen *minder* dan anderen aan werelddans
- Er zijn geen activiteiten die **55-64-jarigen** *meer* doen dan anderen.
- **55-64-jarigen** doen *minder* dan anderen:
 - Tekenen/schilderen/grafisch werk zonder computer, spellen spelen met een creatieve component, games spelen op een telefoon of tablet, games spelen op een computer of spelcomputer, een instrument bespelen of verhalen/gedichten/weblogs schrijven
- **65+’ers** doen vrijwel alle activiteiten *minder* dan anderen, alleen bij online livestreamen, werelddans, toneelspelen en een boek lezen verschillen ze niet van anderen.

2.3.1 Frequentie van activiteiten

Vervolgens hebben we de Edenaren ook gevraagd hoe vaak zij hun culturele en creatieve activiteiten doen. Hierin zien we dat met name het spelen van games op een telefoon op tablet en het lezen van een boek vaak dagelijks gedaan wordt. Dit zijn dan ook laagdrempelige culturele activiteiten te noemen. Aan de andere kant van het spectrum zien we dat online livestreamen, maar bovenal beeldende activiteiten zoals beeldhouwen, boetseren, pottenbakken, tekenen of schilderen op incidentele basis gedaan worden. Degenen die dit gedaan hebben, deden dit vaak minder vaak dan maandelijks.

Tabel 5. Vraag 8: Welke van de onderstaande activiteiten heeft u in de afgelopen 12 maanden in uw vrije tijd (niet voor werk of school) gedaan? En hoe vaak deed u dat? Meerdere antwoorden mogelijk. (% / gesorteerd naar aantal beoefenaars / kolom 'n')

Activiteit	n	Dagelijks	Wekelijks	Maandelijks	Minder vaak dan maandelijks
Een boek lezen	2.771	34	32	21	13
Games spelen op een telefoon of tablet	1.186	52	31	10	6
Tekenen, schilderen of grafisch werk zonder computer	828	5	29	34	32
Games spelen op een computer of spelcomputer (bijv. PlayStation, Xbox of Nintendo)	733	21	40	24	15
Instrument bespelen	691	23	33	23	21
Andere kunstzinnige of creatieve activiteiten	630	17	36	30	18
Zingen of rappen	575	24	54	13	9
Film, videokunst, grafisch ontwerp met de computer of fotografie	553	9	34	32	25
Beeldhouwen, boetseren, pottenbakken, sieraden maken of textiele werkvormen	425	6	28	22	45
Content maken (foto/video) en online plaatsen (bijv. via YouTube, Instagram of TikTok) (inclusief vloggen)	353	9	29	38	23
Verhalen, gedichten of weblogs schrijven	253	6	26	40	28
Spellen spelen met een creatieve component (zoals Dungeons & Dragons, Pathfinder)	225	3	29	43	24
Online livestreamen (zelf uitzenden, bijv. via Twitch, YouTube, Instagram of Facebook)	98	28	19	15	38
Werelddans (volksdans, stijldans, street- of breakdance)	93	8	56	9	27
Toneelspelen	58	0	43	11	46
Klassiek ballet of moderne dans	52	8	47	16	29

2.3.2 Totale culturele activiteit

Wanneer we de totale activiteit van inwoners bekijken, zien we dat 79% van de inwoners zowel culturele activiteiten bezoekt als zelf culturele activiteiten doet of beoefent. 9% bezoekt wel cultuur, maar beoefent zelf niet actief. 8% van de inwoners beoefent alleen, maar doet niet aan cultuurbezoek. Slechts 4% van de inwoners is helemaal niet cultureel actief.

Tabel 6. Overzicht totale culturele activiteit (n = 3.936)

Combinaties van bezoek en beoefening	%
Cultuur bezocht én cultuur beoefend	79
Cultuur bezocht, maar geen cultuur beoefend	9
Geen cultuur bezocht, maar wel cultuur beoefend	8
Geen cultuur bezocht en geen cultuur beoefend	4

2.3.3 Erfgoedactiviteiten

We hebben de inwoners van de gemeente Ede ook gevraagd naar of zij activiteiten op het gebied van erfgoed gedaan hebben in de afgelopen 12 maanden. Hieruit weten we dat 24% van de respondenten één van de genoemde activiteiten gedaan heeft. Daarbij is het doen van onderzoek naar historische gebeurtenissen of personen het populairst (12%), gevolgd door onderzoek doen naar de lokale of regionale geschiedenis (10%) en stamboomonderzoek (7%).

Tabel 7. Vraag 9: Welke van de onderstaande erfgoedactiviteiten heeft u in de afgelopen 12 maanden in uw vrije tijd (niet voor werk of school) gedaan?
Meerdere antwoorden mogelijk. (n = 3.914)

Activiteit	%
Geen van deze	76
Onderzoek naar historische gebeurtenissen of personen	12
Onderzoek naar lokale of regionale geschiedenis	10
Stamboomonderzoek (erfgoed)	7
Lokale, regionale of nationale traditie, gebruik of ambacht in stand houden	4
Historische documenten of voorwerpen verzamelen	3
Opknappen van historische gebouwen of voorwerpen	2
Oude ambachten uitoefenen/demonstreren, historische gebeurtenissen naspelen	2
Meedoen of bijdragen aan archeologisch onderzoek	0,3

Ook is aan de respondenten gevraagd hoe vaak, c.q. frequent, zij hun erfgoedactiviteiten doen. Hierbij zien we veelal incidentele activiteiten, met name waar het gaat om het in stand houden van tradities, gebruiken of ambachten, of bijdragen aan archeologisch onderzoek. Mogelijk vinden de traditionele activiteiten vooral plaats tijdens een bijzondere dag of een specifiek evenement. Er zijn echter ook activiteiten die vooral vaker wekelijks gedaan worden, waaronder het doen van onderzoek naar historische gebeurtenissen of personen, het opknappen van historische gebouwen of voorwerpen, of het verzamelen van historische documenten of voorwerpen. Mogelijk is dit te verklaren doordat deze activiteiten ook individueel gedaan kunnen worden, en daarmee laagdrempeliger zijn.

Tabel 8. Vraag 9: Welke van de onderstaande erfgoedactiviteiten heeft u in de afgelopen 12 maanden in uw vrije tijd (niet voor werk of school) gedaan? En hoe vaak deed u dat? (% - gesorteerd naar aantal beoefenaars / kolom 'n')

Activiteit	n	Dagelijks	Wekelijks	Maandelijks	Minder vaak dan maandelijks
Onderzoek naar historische gebeurtenissen of personen	476	2	24	37	38
Onderzoek naar lokale of regionale geschiedenis	412	1	18	34	47
Stamboomonderzoek (erfgoed)	314	4	11	27	58
Lokale, regionale of nationale traditie, gebruik of ambacht in stand houden	156	2	11	16	71
Historische documenten of voorwerpen verzamelen	115	5	22	32	42
Opknappen van historische gebouwen of voorwerpen	77	2	24	34	40
Oude ambachten uitoefenen/demonstreren, historische gebeurtenissen naspelen	74	4	15	31	50
Meedoen of bijdragen aan archeologisch onderzoek	15	0	6	20	74

2.3.4 Lessen, cursussen en workshops in culturele en creatieve activiteiten

Vervolgens is aan de inwoners gevraagd of zij, voor de activiteiten die zij gedaan hebben, lessen, cursussen of workshops gevolgd hebben. En zo nee, of zij dat wel zouden willen, of dat zij hier geen behoefte aan hebben.

Inwoners hebben vooral lessen, cursussen of workshops gevolgd in werelddans (66%), klassiek ballet of moderne dans (56%), toneelspelen (43%) en beeldhouwen, boetseren, pottenbakken, sieraden maken of textiele werkvormen (32%). Dit zijn dan ook culturele activiteiten waarbij al sneller gedacht wordt aan professionele begeleiding.

Wat betreft activiteiten waarbij inwoners die dit gedaan hebben wél graag een les, cursus of workshop zouden volgen, zien we ook een paar populairdere vormen. Zo zien we voor beeldhouwen en boetseren dat 34% van de beoefenaars hierin begeleiding zou wensen en dat 32% hier al les in heeft gevolgd. Daarnaast heeft 34% van de beeldende beoefenaars hier geen behoefte aan. Ook zien we dat 33% van degenen die een instrument bespelen, hierin begeleiding zouden willen. Dit is een aanzienlijk groter percentage dan de 17% die hier al een begeleiding in krijgt. Eenzelfde beeld zien we voor tekenen, schilderen, of grafisch werk (32% zou begeleiding willen, 14% volgt dit al).

Tot slot zien we dat bij activiteiten die doorgaans laagdrempeliger of individueler van aard zijn, ook minder behoefte is aan begeleiding. Denk hierbij aan gamen, livestreamen, lezen en ook schrijven. Opvallend is het relatief grote percentage dat zingt of rapt, en dat aangeeft geen begeleiding te wensen. Mogelijk is er voor deze activiteit meer hulp via het internet beschikbaar, waar men mee uit de voeten kan.

Tabel 9. Vraag 10: Heeft u voor de(ze) activiteit(en) in de afgelopen 12 maanden lessen, cursussen of een workshop gevolgd? Zo nee, zou u dat wel willen? (% - gesorteerd naar aantal beoefenaars / kolom 'n')

Activiteit	n	Ja, les/cursus/ workshop gevolgd	Nee, maar zou ik wel willen	Nee, geen behoefte aan
Een boek lezen	2.756	4	6	90
Games spelen op een telefoon of tablet	1.176	1	1	97
Erfgoedactiviteiten (historisch onderzoek doen, historische voorwerpen verzamelen of oude ambachten uitoefenen, bezig zijn met tradities)	887	4	23	74
Tekenen, schilderen of grafisch werk zonder computer	818	14	32	54
Games spelen op een computer of spelcomputer (bijv. PlayStation, Xbox of Nintendo)	727	1	2	97
Instrument bespelen	684	17	33	51
Andere kunstzinnige of creatieve activiteiten	622	13	34	53
Zingen of rappen	574	18	22	60
Film, videokunst, grafisch ontwerp met de computer of fotografie	547	9	24	67
Beeldhouwen, boetseren, pottenbakken, sieraden maken of textiele werkvormen	420	32	34	34
Content maken (foto/video) en online plaatsen (bijv. via YouTube, Instagram of TikTok) (inclusief vloggen)	348	3	17	80
Verhalen, gedichten of weblogs schrijven	249	9	20	71
Spellen spelen met een creatieve component (zoals Dungeons & Dragons, Pathfinder)	222	3	17	81
Online livestreamen (zelf uitzenden, bijv. via Twitch, YouTube, Instagram of Facebook)	96	8	8	84
Werelddans (volksdans, stijldans, street- of breakdance)	92	66	17	17
Toneelspelen	57	43	20	37
Klassiek ballet of moderne dans	51	56	28	16

Significante verschillen tussen leeftijdsgroepen

- **16-29-jarigen**
 - Ze geven vaker dan anderen aangeven *geen behoefte* te hebben aan het volgen van lessen, cursussen of een workshop. Dit zien we voor: tekenen, schilderen of grafisch werk zonder computer, zingen of rappen en een boek lezen.
 - Ze hebben juist *meer behoefte* dan anderen aan lessen, cursussen of workshops voor games spelen op een computer of spelcomputer.
- **30-54-jarigen**
 - Ze geven *vaker* dan anderen aan nog geen lessen, cursussen of een workshop te volgen, maar dit wel te willen. Dit geldt vooral voor 'offline' activiteiten: tekenen, schilderen of grafisch werk zonder computer, een instrument bespelen en toneelspelen.
 - Voor digitale activiteiten geven ze juist vaker dan andere leeftijdsgroepen aan dat zij *geen behoefte* aan begeleiding hierin hebben. Dit geldt voor: Film, videokunst, grafisch ontwerp met de computer of fotografie, games spelen op een telefoon of tablet en games spelen op een computer of spelcomputer.
- **55-64-jarigen**
 - Ze hebben *vaker* dan anderen al een les, cursus of workshop gevolgd voor: tekenen, schilderen of grafisch werk zonder computer, een instrument bespelen of verhalen, gedichten of weblogs schrijven.
 - Ze hebben *meer behoefte* dan anderen aan een les, cursus of workshop voor een boek lezen.
- **65+'ers**
 - Ze geven *vaker* dan anderen lessen, cursussen of workshops gevolgd hebben. Dit zien we voor: tekenen, schilderen of grafisch werk zonder computer, zingen of rappen, een boek lezen, games spelen op een telefoon of tablet, erfgoedactiviteiten en andere kunstzinnige of creatieve activiteiten.

Significante verschillen tussen gebieden

- **Inwoners uit de kern Ede:**
 - Ze geven minder vaak aan een les/cursus/workshop gevolgd te hebben in tekenen, schilderen of grafisch werk zonder computer, film, videokunst, grafisch ontwerp met de computer of fotografie en games spelen op een computer of spelcomputer, vergeleken met inwoners van andere gebieden in de gemeente Ede.
 - Ze geven vaker aan een les/cursus/workshop te willen volgen voor het bespelen van een instrument.

- **Inwoners uit Bennekom** verschillen niet significant van anderen in deze behoeften.
- **Inwoners uit Lunteren:**
 - Ze geven vaker dan inwoners van andere gebieden aan een les/cursus/workshop gevolgd te hebben. Dit geldt voor: tekenen, schilderen of grafisch werk zonder computer, instrument bespelen, film, video, grafisch ontwerp met de computer of fotografie en games spelen op een telefoon of tablet.

2.4 Redenen om wel of niet aan cultuur te doen

Aan de inwoners die aan culturele activiteiten gedaan hebben, is gevraagd wat daarbij voor hen de belangrijkste redenen zijn. Hieruit blijkt dat 73% van de cultuurdeelnemers dit doet voor hun plezier, 65% voor hun ontspanning, en 41% geeft aan dit te doen voor hun persoonlijke ontwikkeling. Ook sociaal contact (27%) en voor de mentale gezondheid (25%) worden geregeld genoemd. 8% gaf aan om andere redenen aan culturele activiteiten te doen. Als toelichting hierop worden voornamelijk uit interesse of nieuwsgierigheid of voor het behoud van cultuur en erfgoed genoemd.

Tabel 10. Vraag 11: Wat is/zijn voor u de belangrijkste reden(en) om aan cultuur- en/of erfgoedactiviteiten te doen?
Meerdere antwoorden mogelijk. (n = 3.430)*

Reden	%
Voor mijn plezier	73
Voor ontspanning	65
Voor persoonlijke ontwikkeling	41
Voor sociaal contact (nieuwe mensen ontmoeten, of samen met vrienden of familie gaan)	27
Voor mijn mentale gezondheid	25
Het was gratis	13
Voor mijn lichamelijke gezondheid	9
Een bekende vroeg mij om mee te doen met de activiteit	8
Een andere reden	8
Ik heb het cadeau gekregen	4

* Vraag is ingevuld door respondenten die aan cultuur- en/of erfgoedactiviteiten doen.

Vervolgens is aan degenen die géén culturele activiteiten gedaan hebben gevraagd wat daarvoor redenen zijn. De meest genoemde redenen zijn dat inwoners er geen tijd voor hebben (37%), gevolgd door dat zij niet weten wat er allemaal te doen is (22%), dat zij geen interesse in kunst, cultuur en erfgoed hebben (18%) en/of dat er geen aanbod is dat zij leuk vinden (17%). 13% noemt een andere reden, waaronder dat ze geen specifieke reden hebben of dat ze er niet aan toegekomen zijn.

Tabel 11. Vraag 12: Wat is/zijn voor u de belangrijkste reden(en) om de afgelopen 12 maanden geen culturele of creatieve activiteit te doen of bezoeken?
Meerdere antwoorden mogelijk. (n = 3.043)*

Reden	%
Ik heb er geen tijd voor	37
Ik weet niet wat er allemaal te doen is	22
Ik heb geen interesse in kunst, cultuur en erfgoed	18
Er is geen aanbod dat ik leuk vind	17
Andere reden	13
Ik vind het te duur / Ik heb er geen geld voor	12
Ik heb geen behoefte zelf actief te zijn	11
Het aanbod sluit niet goed aan bij momenten waarop ik cultuur wil bezoeken of beoefenen	11
Ik weet niet waar de activiteit is	8
Er zijn voor mijn leeftijdsgroep te weinig creatieve en culturele activiteiten in de gemeente	6
Mijn gezondheid laat het niet toe	5
Anderen in mijn omgeving wilden niet mee naar de culturele activiteit(en) die ik leuk vind	4
De plek is te ver weg voor mij	3
Ik heb moeite met het vervoer naar culturele activiteiten	2
Vanwege mijn beperking is de activiteit / locatie niet toegankelijk	2
Ik voelde me er niet welkom	1

* Vraag is ingevuld door respondenten die geen culturele, creatieve of erfgoedactiviteiten bezocht en gedaan hebben.

Significante verschillen tussen leeftijdsgroepen

- **16-29-jarigen:**
 - Ze geven *meer* dan anderen aan geen culturele of creatieve activiteiten te doen of bezoeken vanwege een gebrek aan interesse, te weinig mensen die mee willen, geen passend aanbod voor de leeftijdsgroep, tijdsgebrek, zich niet welkom voelen, de afstand, de kosten, gebrek aan

informatie over de locatie, gebrek aan informatie over het aanbod en omdat er geen aanbod is dat ze leuk vinden.

- Gebrekkige gezondheid is voor deze groep juist *minder vaak* een reden.

- **30-54-jarigen:**

- Ze geven *vaker* dan anderen aan geen culturele of creatieve activiteiten te doen of bezoeken vanwege geen passende tijden waarop het aanbod plaatsvindt, tijdsgebrek, te hoge kosten, een gebrek aan informatie over de locatie en een gebrek aan informatie over het aanbod.
- Voor deze leeftijdsgroep zijn een gebrek aan interesse, gebrekkige gezondheid, toegankelijkheid en een gebrek aan behoefte *minder vaak* de reden om geen culturele activiteiten te doen of bezoeken dan voor andere leeftijdsgroepen.

- **55-64-jarigen:**

- Ze geven *minder vaak* dan anderen aan geen culturele of creatieve activiteiten te doen of bezoeken vanwege dat er te weinig mensen met hen meewillen, dat er geen passend aanbod voor de leeftijdsgroep, afstand, kosten, gebrek aan informatie over de locatie en gebrek aan informatie over het aanbod.
- Ze geven *vaker* dan anderen een andere reden.

- **65+'ers:**

- Ze geven *vaker* dan anderen aan dat ze vanwege hun gezondheid, beperking, moeite met de toegankelijkheid en een gebrek aan behoefte niet aan culturele of creatieve activiteiten doen. Ook geven ze *vaker* een andere reden.
- Gebrek aan interesse, te weinig mensen die mee willen, geen passende tijden, geen passend aanbod voor de leeftijdsgroep, tijdsgebrek, niet welkom voelen, de afstand, de kosten, gebrek aan informatie over de locatie, gebrek aan informatie over het aanbod en geen leuk aanbod spelen voor deze leeftijdsgroep *minder* een rol dan voor anderen.

Significante verschillen tussen inwoners van gebieden

- **Inwoners uit de kern Ede:**

- Ze geven *vaker* dan inwoners van andere gebieden aan dat ze geen culturele of creatieve activiteiten doen of bezoeken vanwege dat het aanbod niet op passende tijden plaatsvindt, dat er geen passend aanbod voor de leeftijdsgroep is, vanwege te hoge kosten, dat geen leuk aanbod is, een gebrek aan informatie over de locatie en een gebrek aan informatie over het aanbod.
- Gebrek aan interesse speelt voor hen *minder vaak* een rol dan voor anderen.

- **Inwoners uit Bennekom:**
 - Ze geven *minder vaak* dan inwoners van andere gebieden aan dat zij geen cultuur bezoeken of beoefenen vanwege een gebrek aan informatie over de locatie van het aanbod.
- **Inwoners uit Lunteren:**
 - Ze geven *minder vaak* dan anderen aan dat geen passende tijden, moeite met vervoer, kosten of gebrek aan informatie over het aanbod de reden zijn dat ze geen cultuur beoefenen.

2.5 Lidmaatschap en steun

We hebben ook gevraagd of de respondenten betrokken zijn bij verschillende organisaties, en op welke manier. Een kwart van de respondenten (24%) is lid van de bibliotheek, 7% is lid van een culturele vereniging en 6% is lid van een museum. Ook is een deel van de respondenten actief als vrijwilliger bij een bibliotheek of culturele vereniging (beide 2%). Bij een museum en culturele vereniging is een deel van de respondenten betrokken als donateur, respectievelijk 4% en 2%.

Tabel 12. Vraag 13: Was u in de afgelopen 12 maanden betrokken bij de onderstaande organisaties? Zo ja, op welke manier?
Meerdere antwoorden mogelijk. (% / n = 3.860)

Organisatie	Lid	Vrijwilliger	Betaalde kracht	Bestuurslid	Donateur/vriend van/sponsor	Geen van deze
Bibliotheek	24	2	0,3	0,2	1	74
Culturele vereniging (bijv. een koor, een muziekvereniging of een filmclub)	7	2	0,5	1	2	89
Museum	6	1	0,4	0,1	4	89
Schuttersgilde of historische vereniging	2	1	0,2	0,3	1	96
Culturele instelling (bijvoorbeeld een theater of muziekschool)	2	1	1	0,3	1	95
Carnavalsvereniging	0,3	0,3	0,1	0,0	0,2	99

Significante verschillen tussen gebieden

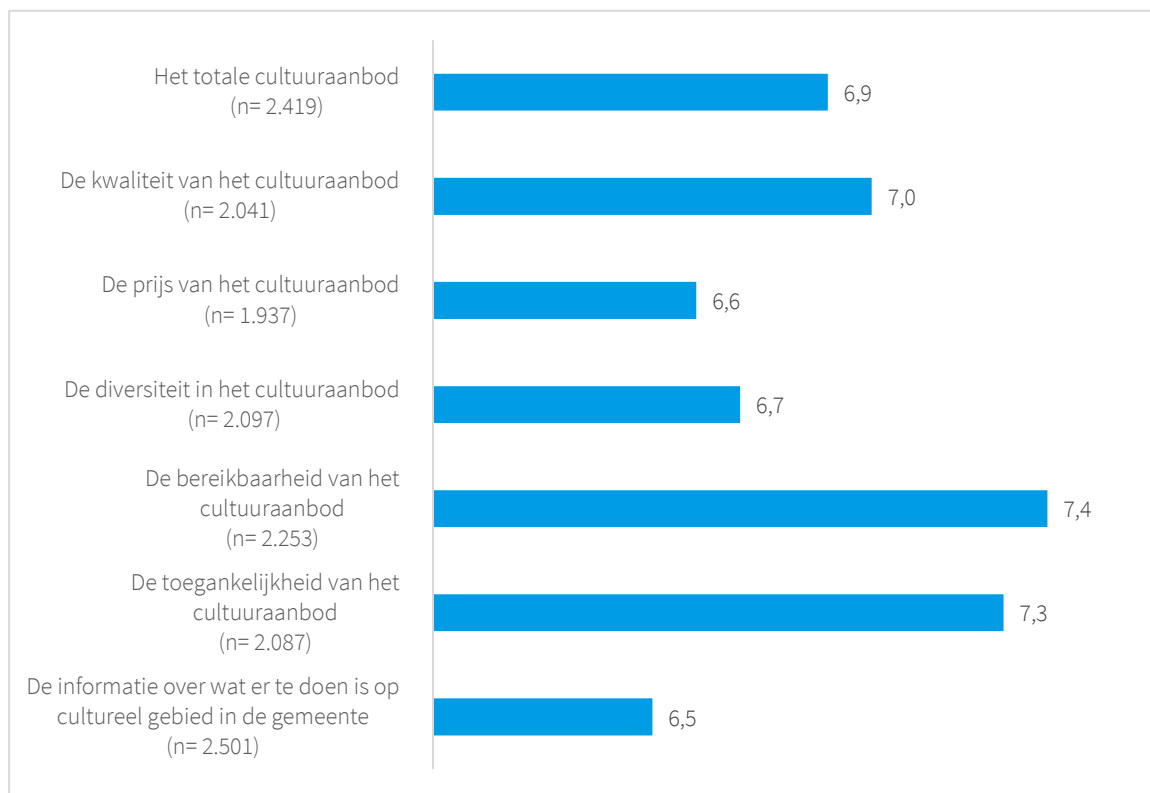
- **Inwoners uit de kern Ede:**
 - Ze geven *vaker* aan betrokken te zijn bij een bibliotheek of carnavalsvereniging dan inwoners van andere gebieden
 - Ze geven *minder vaak* aan betrokken te zijn bij een schuttersgilde of historische vereniging of een culturele vereniging dan inwoners van andere gebieden.
- **Inwoners uit Bennekom:**
 - Ze geven *vaker* aan betrokken te zijn bij een schuttersgilde of historische vereniging of een museum dan inwoners van andere gebieden.
- **Inwoners uit Lunteren:**
 - Ze geven *vaker* aan betrokken te zijn bij een schuttersgilde of historische vereniging of een culturele vereniging dan inwoners van andere gebieden.
 - Ze geven *minder vaak* aan betrokken te zijn bij een bibliotheek dan inwoners van andere gebieden.

2.6 Waardering van het cultuuraanbod

Ook hebben we de inwoners van Ede gevraagd om een oordeel in de vorm van een rapportcijfer te geven voor verschillende aspecten van het cultuuraanbod. Het totale cultuuraanbod wordt beoordeeld met een 6,9. Op onderdelen zien we verschillen. Zo krijgen de bereikbaarheid en de toegankelijkheid een relatief hoog cijfer (respectievelijk een 7,4 en een 7,3), maar ligt de waardering voor de diversiteit en prijs van het aanbod en de informatie over wat er te doen is in de gemeente onder die voor het totale cultuuraanbod.

Figuur 1. Vraag 14: Hoe waardeert u over het algemeen het cultuuraanbod (zoals tentoonstellingen, concerten, theatervoorstellingen) in de gemeente Ede? (gemiddeld rapportcijfer op schaal van 1 t/m 10)

Tabel 13. Vraag 14: Hoe waardeert u over het algemeen het cultuuraanbod (zoals tentoonstellingen, concerten, theatervoorstellingen) in de gemeente Ede?

Antwoord	Gemiddeld rapportcijfer	5 of lager	6 of 7	8 of hoger
		%	%	%
Het totale cultuuraanbod	6,9	13	51	36
De kwaliteit van het cultuuraanbod	7,0	12	51	37
De prijs van het cultuuraanbod	6,6	19	52	28
De diversiteit in het cultuuraanbod	6,7	18	47	35
De bereikbaarheid van het cultuuraanbod	7,4	9	39	53
De toegankelijkheid van het cultuuraanbod	7,3	9	40	51
De informatie over wat er te doen is op cultureel gebied in de gemeente	6,5	25	43	32

Respondenten die een rapportcijfer van 5 of lager hebben gegeven, konden toelichten waarom ze een bepaald item een onvoldoende hebben gegeven. Een overzicht van alle antwoorden is los van deze rapportage aan de gemeente verstrekt.

Significante verschillen tussen leeftijdsgroepen en gebieden

Het oordeel van het totale cultuuraanbod hebben we uitgesplitst naar leeftijdsgroepen en gebieden. **16-29-jarigen** beoordelen het totale cultuuraanbod lager dan anderen (6,7 vs. 7,0). **65+’ers** geven juist hoger totaalcijfer dan anderen (7,2 vs. 6,8). **Inwoners van Lunteren** beoordelen het totale cultuuraanbod hoger dan inwoners van andere gebieden (7,1 vs. 6,9).

2.7 Wensen voor het cultuuraanbod

Respondenten is ook gevraagd naar hun wensen voor het cultuuraanbod in Ede. Een van de wensen die veel naar voren kwam is voor een groter en diverser aanbod van podiumkunsten zoals toneel, musicals en cabaret. De respondenten geven ook aan dat ze meer concerten in de gemeente willen bezoeken met verschillende genres zoals klassieke muziek, rock en jazz. Daarnaast vragen veel inwoners naar een breder aanbod van cursussen (met name muzikles wordt genoemd) of creatieve workshops. Respondenten geven ook aan dat ze niet op de hoogte zijn van het aanbod in de gemeente en stellen voor om een centraal informatiepunt te maken waar al het aanbod overzichtelijk te vinden is. Een kleiner deel van de respondenten vraagt om een filmhuis of meer musea. Ook het betaalbaar maken van deze activiteiten en het meer richten op jongeren worden meermaals genoemd.

2.8 Betalen voor culturele en creatieve activiteiten

• Bezoeken van culturele en creatieve activiteiten

We hebben respondenten gevraagd naar hoe ze betalen voor hun bezoek aan culturele en creatieve activiteiten. 83% van de respondenten betaalde dit zelf. 10% hoefde niet te betalen voor hun bezoek aan culturele en creatieve activiteiten omdat deze gratis waren en voor 5% van de respondenten werden deze activiteiten betaald door ouders/verzorgers. Inwoners die een andere manier gebruiken om voor hun cultuurbezoek te betalen, noemen vooral de museum(jaar)kaart.

Tabel 14. Vraag 32a: Op welke manier heeft u betaald voor de activiteiten die u bezocht heeft?
Meerdere antwoorden mogelijk. (n = 3.274)*

Bezoek aan culturele en creatieve activiteiten	%
Ik betaal het zelf	83
Niet van toepassing, het is gratis	10
Ik krijg het van mijn ouders/verzorgers	5
Op een andere manier	4
Wil ik niet zeggen	3
Ik maak gebruik van de minimaregeling van de gemeente	1
Het wordt betaald door mijn werkgever	1
Ik maak gebruik van het Jeugdfonds/Volwassenfonds Sport en Cultuur	0,1

* Vraag is ingevuld door respondenten die culturele en creatieve activiteiten bezocht hebben.

Voor het zelf doen van culturele en creatieve activiteiten betaalt de meerderheid van de respondenten ook zelf (72%). 18% hoeft hier niet voor te betalen omdat de activiteiten gratis waren. Voor 3% van de respondenten wordt het doen van culturele en creatieve activiteiten betaald door de ouders/verzorgers.

Tabel 15. Vraag 32b: Op welke manier heeft u betaald voor de activiteiten die u gedaan heeft?
Meerdere antwoorden mogelijk. (n = 3.308)*

Zelf doen van culturele en creatieve activiteiten	%
Ik betaal het zelf	72
Niet van toepassing, het is gratis	18
Wil ik niet zeggen	6
Ik krijg het van mijn ouders/verzorgers	3
Op een andere manier	3
Ik maak gebruik van de minimaregeling van de gemeente	1
Het wordt betaald door mijn werkgever	1
Ik maak gebruik van het Jeugdfonds/Volwassenfonds Sport en Cultuur	0,2

* Vraag is ingevuld door respondenten die zelf aan culturele en creatieve activiteiten doen.

2.9 Informatie over aanbod culturele en creatieve activiteiten

Van de inwoners zoekt 43% wel eens informatie op over culturele en creatieve activiteiten in de gemeente. Hiervan zoekt 51% deze informatie via de (lokale) krant, 28% via de website van de gemeente en 21% via sociale media van de gemeente. 32% zoekt dit op een andere manier op: zoekmachines en het internet in het algemeen worden hier vaak genoemd. Ook de website van Cultura wordt veel genoemd.

Tabel 16. Vraag 33: Hoe zoekt u meestal informatie over culturele en creatieve activiteiten in de gemeente?
Meerdere antwoorden mogelijk. (n = 1.178)*

Manier	%
Via de (lokale) krant	51
Op een andere manier	32
Via de website van de gemeente	28
Via sociale media van de gemeente (Facebook of Instagram)	21
Via de website van Sportservice de Vallei	11
Via de post (bijvoorbeeld via brieven of flyers)	11
Via een online nieuwsbrief	9
Via de agenda van Ede Marketing	7
Via de website van Cultuur0318	6
Dat weet ik niet	3

* Vraag is ingevuld door respondenten die informatie opzoeken over culturele en creatieve activiteiten.

3 Bewegen en sporten

In dit hoofdstuk beschrijven we de resultaten van de vragen die we stelden over het thema ‘Bewegen en sporten’. We vroegen naar beweeg- en sportgedrag van inwoners van gemeente Ede, naar de wijze waarop zij bewegen en sporten, naar het oordeel over het huidige aanbod van activiteiten en naar hun wensen en behoeften.

3.1 Beweeg- en sportgedrag

3.1.1 Mate van bewegen en sporten

Allereerst vroegen we naar de mate waarin mensen bewegen en sporten en naar de frequentie hiervan. We onderscheiden daarbij, in overeenstemming met landelijke beweegrichtlijnen, matig intensieve en zwaar intensieve activiteit.

Matig intensief: we zien in tabel 15 dat 64% van de inwoners 3 keer per week of vaker matig intensief lichamelijk actief is. Denk hierbij aan activiteiten als wandelen of fietsen. 27% is 1 tot 2 keer per week matig intensief lichamelijk actief.

Zwaar intensief: een kwart van de inwoners doet 3 keer per week of vaker aan zwaar intensieve lichamelijke activiteit. Hierbij gaat het om sporten of zware inspanning door het werk dat iemand doet. 38% doet dat 1 tot 2 keer per week. 22% geeft aan zelden of nooit zwaar intensief lichamelijk actief te zijn.

Tabel 17. Vraag 18: Hoe vaak was u actief in de afgelopen 12 maanden?
(%) *

Activiteit	Matig lichamelijk actief (bijvoorbeeld wandelen of fietsen)	Zwaar lichamelijk actief (bijvoorbeeld sporten of zware inspanning door uw werk)
n	3.646	3.639
3 keer per week of meer	64	25
1-2 keer per week	27	38
1 keer per 2 weken	5	8
1 keer per maand	2	7
Minder vaak of nooit	1	22

* Vraag is ingevuld door respondenten die aan sport- en/of beweegactiviteiten doen.

Significante verschillen tussen leeftijdsgroepen en gebieden

We hebben ook gekeken of er verschillen zijn tussen leeftijdsgroepen en tussen gebieden waarin mensen wonen. Bij zowel matig intensieve activiteit als bij zwaar intensieve activiteit zien we verschillen tussen jongere en oudere leeftijdsgroepen.

Matig intensief – naar leeftijdsgroepen

- 16-29-jarigen bewegen minder vaak dan anderen 1-2 keer per week matig intensief (respectievelijk 21% vs. 29%). Wel bewegen ze vaker 3 keer per week of meer matig intensief (70% vs. 62%).
- 55-64-jarigen bewegen minder vaak dan anderen 3 keer per week of meer matig intensief (55% vs. 66%), maar juist vaker 1-2 keer per week (37% vs. 26%).

Matig intensief – naar gebieden

- Inwoners uit de kern Ede zijn vaker dan anderen 3 keer per week of meer matig intensief lichamelijke actief (66% vs. 60%). De inwoners van Ede zijn juist minder vaak dan anderen 1-2 keer per week matig intensief actief (30% vs. 26%).
- Inwoners uit Bennekom zijn ook vaker dan anderen 3 keer per week of meer matig intensief actief (69% vs. 63%).
- Inwoners uit Lunteren zijn juist minder vaak dan anderen 3 keer per week of meer matig intensief actief (58% vs. 65%).

Zwaar intensief – naar leeftijdsgroepen

- Het zijn voornamelijk 16-54-jarigen die 3 keer per week of vaker zwaar intensief actief zijn: van de 16-29-jarigen geeft 39% aan 3 keer per week of vaker zwaar intensief te bewegen en van de 30-54-jarigen is dat 28%. Voor 55-64-jarigen en 65+'ers is dit respectievelijk 19% en 12%.
- 30-54-jarigen zijn ook vaker dan anderen 1-2 keer per week zwaar intensief actief (42% vs. 35%).
- 55-64-jarigen en 65+'ers zijn vaker nooit of zelfden zwaar intensief actief (respectievelijk 28% en 44%). Dit komt onder 16-29-jarigen en 30-54-jarigen een stuk minder voor (8% en 15%).

Zwaar intensief – naar gebieden

- Uit de analyse naar gebieden blijkt dat inwoners van Ede minder vaak 1 keer per maand zwaar intensief lichamelijke actief zijn dan anderen (6% ten opzichte van 8%). In Lunteren komt dit juist vaker voor dan in andere gebieden (10% vs. 7%).

3.1.2 Eigen oordeel over beweeg- of sportgedrag

Ook is aan Edenaren gevraagd of ze vinden dat ze voldoende bewegen en/of sporten. Hierop antwoordt ongeveer de helft (47%) van de respondenten dat ze voldoende bewegen en geen behoefte hebben aan meer beweging. Ongeveer een kwart (24%) geeft aan voldoende te bewegen, maar wel meer te willen bewegen of sporten.

23% van de respondenten vindt dat ze onvoldoende bewegen en zou graag meer bewegen of sporten. 3% vindt ook dat ze onvoldoende bewegen, maar heeft niet de behoefte dit te verbeteren. 1% geeft aan dat het hen niet interesseert of ze voldoende bewegen of niet.

Tabel 18. Vraag 21: Vindt u dat u voldoende beweegt en/of sport?
(n = 3.984)

Antwoord	%
Ja, voldoende, het is goed zo	47
Ja, voldoende maar ik zou wel meer willen bewegen of sporten	24
Nee, onvoldoende en ik zou wel meer willen bewegen of sporten	23
Nee, onvoldoende maar ik wil niet meer bewegen of sporten	3
Dat weet ik niet	2
Het interesseert mij niet	1

Bij de meeste respondenten (65%) is in de afgelopen 3 maanden niks veranderd aan hun mate van bewegen en/of sporten. 19% is minder gaan bewegen en/of sporten, 16% juist meer.

Tabel 19. Vraag 22: Bent u in de afgelopen 3 maanden meer, minder of in dezelfde mate gaan bewegen en/of sporten? (n = 3.628)*

Antwoord	%
Ik ben minder gaan bewegen en/of sporten	19
Er is niets veranderd	65
Ik ben meer gaan bewegen en/of sporten	16

* Vraag is ingevuld door respondenten die beweeg- en/of sportactiviteiten doen.

Onder de respondenten die minder zijn gaan sporten, zijn geen zin hebben (30%), blessures (20%) en hun gezondheid die het niet toe laat (18%) de meest genoemde redenen. Ook wordt relatief vaak (41%) een andere reden genoemd, bijvoorbeeld seizoensgebonden redenen (zowel weeromstandigheden als de beschikbaarheid van activiteiten) of dat respondenten minder tijd hebben dan eerst (door bijvoorbeeld werk, school, zwangerschap of vakantie).

Tabel 20. Vraag 23: Waarom bent u minder gaan bewegen en/of sporten?
Meerdere antwoorden mogelijk. (n = 626)*

Reden	%
Andere redenen	41
Ik had er geen zin in / te weinig motivatie voor	30
Ik had een blessure	20
Mijn gezondheid laat dit niet toe	18
Ik vond het te duur	9
Er waren geen mensen in mijn omgeving die mee gingen bewegen of sporten	8
Er waren geen of te weinig plekken in de buurt om te bewegen of te sporten	5
Ik had daar geen specifieke reden voor	5

* Vraag is ingevuld door respondenten die minder zijn gaan bewegen en/of sporten in de afgelopen 3 maanden.

3.2 Sportbeoefening

3.2.1 Type sportbeoefening

We vroegen vervolgens welke sport(en) mensen in de afgelopen 12 maanden beoefend hebben. Eén op de tien respondenten geeft aan in de afgelopen 12 maanden niet gesport te hebben. Zo sport 8% van de Edenaren überhaupt niet en gaf 2% aan dat de gezondheid dit niet toelaat.

Wandelen of wandelsport is de meest beoefende sport in de gemeente Ede: bijna de helft van de inwoners (48%) heeft dit gedaan in de afgelopen 12 maanden. Ook fietsen of wielrennen wordt door veel inwoners (41%) gedaan. Fitness, individueel en binnen, bijvoorbeeld in een sportschool, volgt daarna: 34% heeft dit gedaan. Hardlopen/ joggen wordt door 20% van de inwoners gedaan. In bijlage C is een totaaloverzicht gegeven van alle beoefende sporten.

Tabel 21. Welke sport(en) beoefende u in de afgelopen 12 maanden?
Meerdere antwoorden mogelijk. – overzicht top 10 beoefende sporten* (n = 4.010)

	%
Geen, ik sport of beweeg niet	8
Geen, mijn gezondheid laat dit niet toe	2
Wandelen/wandelsport	48
Fietsen/wielrennen	41
Fitness, individueel (binnen)	34
Hardlopen/joggen	20
Zwemsport	13
Mountainbiken	10
Bowling	9
Yoga/Pilates	8
Voetbal	8
Fitness, in een groep zoals aerobics en zumba (binnen)	7

* Een totaaloverzicht van alle sporten die uitgevraagd zijn, leest u in bijlage C.

3.2.2 Locaties voor sportbeoefening

De meeste mensen (73%) hebben op een andere locatie buiten gesport. Denk daarbij aan bijvoorbeeld wandelen of fietsen in een park of bos. Meer dan de helft van de inwoners (60%) sport (ook) in een binnensportaccommodatie. Een kwart sport in buitensportaccommodaties.

Tabel 22. Vraag 25: Waar heeft u in de afgelopen 12 maanden bewogen/gesport? Meerdere antwoorden mogelijk.
Meerdere antwoorden mogelijk. (n = 3.616)*

Locatie	%
Binnenaccommodatie	60
Buitenaccommodatie	25
Voorziening in de openbare ruimte	4
Andere locatie buiten	73
Andere locatie binnen	14

* Vraag is ingevuld door respondenten die beweeg- en/of sportactiviteiten doen.

- **Binnenaccommodatie** zoals sporthal, fitnesscentrum/sportschool, overdekt zwembad, ijsbaan (binnen), indoor tennisbaan, klimhal, karthal
- **Buitenaccommodatie** zoals voetbalveld, hockeyveld, buiten tennisbaan, openluchtzwembad, ijsbaan (buiten/halfoverdekt), manege
- **Voorziening in de openbare ruimte** zoals halfpipe, basketbalpleintje, trapveldje/voetbalkooi (met goals)
- **Andere locatie buiten** zoals een park, bos, strand, meer, openbare weg
- **Andere locatie binnen** zoals een buurthuis, wijkcentrum, café, huis/tuin

Van de inwoners die in een binnensportaccommodatie sport, doet driekwart dit in de eigen woonplaats. Voor buitensportaccommodaties en voorzieningen in de openbare ruimte is dit respectievelijk 58% en 78%. Voor andersoortige locaties binnen en buiten is dit zelfs 84%.

De meeste mensen sporten binnen de eigen woonplaats, maar ook ergens anders in de gemeente Ede, in een omliggende gemeente of ergens anders in Nederland wordt er gesport door respondenten. Dit kan bijvoorbeeld gaan om sporten in competitieverband of sportevenementen, maar ook om wandel- of fietstochten.

Tabel 23. Vraag 25: Waar heeft u in de afgelopen 12 maanden bewogen/gesport? Was dit binnen de gemeente en/of ergens anders? *
Meerdere antwoorden mogelijk. (%)

Locatie	n	In mijn woonplaats	Ergens anders in de gemeente Ede	In een omliggende gemeente	Ergens anders in Nederland
Andere locatie buiten	2.687	84	41	35	36
Andere locatie binnen	536	84	11	10	10
Voorziening openbare ruimte	115	78	20	15	15
Binnenaccommodatie	2.084	75	16	16	11
Buitenaccommodatie	808	58	26	24	19

* Vraag is ingevuld door respondenten die beweeg- en/of sportactiviteiten doen.

Significante verschillen tussen gebieden

Voor binnensportaccommodaties, voorzieningen in de openbare ruimte en andere locaties (zowel binnen als buiten) geven inwoners uit Ede *vaker* aan te bewegen en/of sporten op deze locaties in de eigen woonplaats dan inwoners uit andere gebieden. Zij geven, daarmee samenhangend, *minder vaak* aan ergens anders in de gemeente of in een omliggende gemeente deze locaties te gebruiken dan inwoners uit andere gebieden. Voor inwoners uit Bennekom en Lunteren zien we het omgekeerde patroon.

3.2.3 Sporten en bewegen: in groepsverband of individueel

De meeste inwoners (72%) sporten en bewegen zelfstandig en ongeorganiseerd. 37% sport als abonnee van een sportschool of andere sportaanbieder en 24% als lid van een sportvereniging. Ook wordt door iets meer dan een kwart van de inwoners (26%) in groepsverband met familie en vrienden gesport.

Tabel 24. Vraag 26: Op welke manier deed u uw sport- en beweegactiviteiten? Meerdere antwoorden mogelijk.
(n = 3.588)*

Manier	%
Alleen / zelfstandig, ongeorganiseerd	72
Als abonnee/lid/cursist van een sportschool, fitnesscentrum of andere sportaanbieder	37
In groepsverband, door uzelf, familie, vrienden en/of kennissen georganiseerd	26
Als lid van een sportvereniging	24
Tijdens een georganiseerd sportevenement	7
Anders	7
Als activiteit vanuit de kerk of geloofsgemeenschap	4
Tijdens gymles op school	3
In het kader van bedrijfssport	2
Via het sociaal-cultureel werk, buurtsport- of welzijnswerk	1

* Vraag is ingevuld door respondenten die beweeg- en/of sportactiviteiten doen.

Significante verschillen tussen gebieden

Inwoners uit Ede bewegen en/of sporten vaker als abonnee van een sportschool, fitnesscentrum of andere sportaanbieder dan inwoners uit andere gebieden (39% vs. 32%). Inwoners uit Bennekom bewegen en/of sporten vaker als lid van een sportvereniging dan inwoners uit andere gebieden (31% vs. 23%). In Lunteren bewegen en/of sporten inwoners minder vaak als lid van een sportvereniging (18% vs. 24%) of als abonnee van een sportschool, fitnesscentrum of andere sportaanbieder (31% vs. 37%) dan in andere gebieden.

3.3 Betrokkenheid bij beweeg- en sportactiviteiten

Iets meer dan de helft (53%) van de inwoners is op een manier betrokken geweest bij een beweeg- of sportactiviteit of -vereniging. Zo was 47% lid van een sportvereniging en 12% was actief als vrijwilliger bij een sportactiviteit of -vereniging.

Tabel 25. Vraag 27: Op welke manier(en) was u in de afgelopen 12 maanden betrokken bij een beweeg- of sportactiviteit of vereniging? Meerdere antwoorden mogelijk. (n = 3.929)

Manier	%
Lid	47
Vrijwilliger	12
Betaalde kracht	2
Bestuurslid	2
Donateur/Vriend van/Sponsor	2
Geen van deze	47

3.4 Redenen om wel of niet te bewegen en sporten

Wat zijn de belangrijkste redenen voor inwoners van gemeente Ede om te sporten of te bewegen? Bovenaan staat het verbeteren van de gezondheid: 79% geeft aan dat de lichamelijke gezondheid een belangrijke reden is en 56% noemt de mentale gezondheid. Het verbeteren van de conditie, kracht of lenigheid en ontspanning zijn ook veelgenoemde redenen (beide 63%).

Tabel 26. Vraag 19: Wat is/zijn voor u de belangrijkste reden(en) om te bewegen of te sporten? Meerdere antwoorden mogelijk. (n = 3.636)

Reden	%
Voor mijn lichamelijke gezondheid	79
Om mijn conditie, kracht of lenigheid verbeteren	63
Voor ontspanning, leuk om te doen	63
Voor mijn mentale gezondheid	56
Voor gezelligheid en sociale contacten	34
Om af te vallen of voor mijn uiterlijk	23
Op advies van bijvoorbeeld een arts of fysiotherapeut	9
Ik heb daar geen specifieke reden voor	3
Andere redenen	3

Significante verschillen tussen leeftijdsgroepen

- **16-29-jarigen:**
 - Ze geven *minder vaak* aan voor hun lichamelijke gezondheid te bewegen en/of sporten dan anderen (71% vs. 82%).
 - Ze worden juist *vaker* dan anderen gemotiveerd door ontspanning (66% vs. 62%), afvallen/uiterlijk (31% vs. 21%), gezelligheid (41% vs. 32%) of zonder specifieke reden (4% vs. 2%).
- **30-54-jarigen:**
 - Ze bewegen en/of sporten vaker dan anderen voor hun mentale gezondheid (63% vs. 51%) of om af te vallen/voor hun uiterlijk (30% vs. 19%).
 - Gezelligheid motiveert deze leeftijdsgroep juist minder dan andere leeftijdsgroepen (31% vs. 37%).
- **55-64-jarigen:**
 - Ze bewegen en/of sporten vaker dan anderen voor hun lichamelijke gezondheid (83% vs. 78%).
 - Ze bewegen juist minder vaak om af te vallen/voor hun uiterlijk (19% vs. 24%).
- **65+'ers:**
 - Ze geven vaker aan voor hun lichamelijke gezondheid (82% vs. 78%) of op advies van een arts (12% vs. 8%) te bewegen en/of sporten dan anderen.
 - Deze leeftijdsgroep wordt minder gemotiveerd dan anderen door mentale gezondheid (45% vs. 59%), het verbeteren van conditie, kracht of lenigheid (56% vs. 65%), ontspanning (56% vs. 65%) of om af te vallen/voor hun uiterlijk (8% vs. 28%).

Ook vroegen we respondenten die het afgelopen jaar **niet bewogen of gesport** hebben naar de reden(en) waarom zij dit niet gedaan hebben. De meeste respondenten hebben niet bewogen of gesport omdat hun gezondheid het niet toelaat of omdat ze er geen tijd voor hebben (beide 29%). Ook geen zin of te weinig motivatie is een veelvoorkomende reden om niet te bewegen of te sporten (26%). 17% van de respondenten geeft aan dat ze bewegen en/of sporten te duur vinden. 12% noemt een andere reden, dit zijn veelal redenen rondom gezondheidsbeperkingen zoals blessures of pijn of dat ze in het dagelijks leven al voldoende bewegen door bijvoorbeeld actief van a naar b te gaan, of door fysiek werk.

Tabel 27. Vraag 20: Wat is/zijn voor u de belangrijkste reden(en) om in de afgelopen 12 maanden **niet** te bewegen of sporten? *
Meerdere antwoorden mogelijk. (n = 356)

Reden	%
Mijn gezondheid laat dit niet toe	29
Ik heb er geen tijd voor	29
Ik heb er geen zin in / te weinig motivatie voor	26
Ik vind het te duur	17
Ik vind het niet leuk om te bewegen of te sporten	12
Andere redenen	12
Ik heb daar geen specifieke reden voor	11
Er zijn geen mensen in mijn omgeving die mee gingen bewegen of sporten	7
Er zijn geen of te weinig plekken in de buurt om te bewegen of te sporten	6
Ik voel me er niet welkom	3

* Vraag is ingevuld door respondenten die niet bewegen of sporten.

Significante verschillen tussen leeftijdsgroepen

- **16-29-jarigen:**
 - Ze geven *minder vaak* aan dan anderen dat ze niet sporten omdat hun gezondheid dit niet toelaat (9% vs. 34%).
 - Deze leeftijdsgroep heeft *vaker* dan andere leeftijdsgroepen niet bewogen of gesport door een gebrek aan motivatie (36% vs. 23%), de kosten (25% vs. 15%), tijdsgebrek (45% vs. 25%), een gebrek aan plezier (23% vs. 9%), zich niet welkom voelen (10% vs. 1%), te weinig plekken in de buurt (17% vs. 3%) of te weinig mensen die mee willen gaan (16% vs. 5%).
- **30-54-jarigen** sporten *vaker* dan anderen niet door een gebrek aan tijd (37% vs. 23%).
- **55-64-jarigen:**
 - Ze geven *vaker* dan anderen aan dat dit komt doordat hun gezondheid het niet toelaat (45% vs. 26%).
 - *Geen enkele* 55-64-jarige geeft aan dat het komt doordat ze zich niet welkom voelen of doordat er geen mensen zijn die meegaan.
- **65+'ers:**
 - Ze geven *vaker* dan anderen aan dat ze niet sporten omdat hun gezondheid het niet toelaat (47% vs. 23%).
 - Voor deze groep zijn de kosten (7% vs. 20%) en tijdsgebrek (6% vs. 36%) juist *minder vaak* een reden dan voor andere leeftijdsgroepen.

3.5 Stellingen over bewegen en sporten

We legden de respondenten enkele stellingen voor over bewegen en sporten. 10% vindt dat voorzieningen om te sporten te ver weg zijn, 76% vindt dat niet. De meeste mensen (71%) vinden dat het sportaanbod aansluit bij de tijden waarop ze willen sporten. 13% is het hier (helemaal) mee oneens. Tot slot geeft 14% aan dat er voor hun leeftijdsgroep te weinig beweeg- of sportactiviteiten in de gemeente zijn.

Tabel 28. Vraag 28: In hoeverre bent u het eens of oneens met onderstaande stellingen over bewegen en sporten in de gemeente Ede? (%)

Stelling	n	(Helemaal) eens	Niet eens, niet oneens	(Helemaal) oneens
Voorzieningen om te bewegen of sporten zijn te ver weg voor mij	3.175	10	13	76
Het beweeg- en sportaanbod sluit goed aan bij de tijden waarop ik wil bewegen of sporten	2.748	71	16	13
Er zijn voor mijn leeftijdsgroep te weinig beweeg- of sportactiviteiten in de gemeente	2.808	14	19	67

Significante verschillen tussen leeftijdsgroepen

Deze laatste stelling hebben we uitgesplitst naar leeftijdsgroepen: 16-29-jarigen zijn het vaker (helemaal) eens met deze stelling (16% vs. 13%). Zij vinden dus vaker dat er voor hun leeftijdsgroep te weinig activiteiten zijn om te sporten of te bewegen. Toch betreft dit nog altijd een minderheid. 55-64-jarigen zijn het juist minder vaak (helemaal) eens met deze stelling (10% vs. 14%). 65+'ers staan, in vergelijking met de andere leeftijdsgroepen, vaker neutraal hiertegenover (23% vs. 18%).

Significante verschillen tussen gebieden

De stelling over dat de afstand tot voorzieningen om te bewegen of sporten te groot voor hen is, hebben we uitgesplitst naar gebieden. Inwoners uit Ede zijn het minder vaak (helemaal) eens (7% vs. 17%) of niet eens en niet oneens (12% vs. 15%) met deze stelling dan inwoners uit andere gebieden. Andersom geldt ook dat zij het vaker (helemaal) oneens zijn met de stelling dan inwoners uit andere gebieden (81% vs. 68%). In Lunteren zijn ze het juist vaker (helemaal) eens (18% vs. 9%) en minder vaak (helemaal) oneens (67% vs. 78%) dan in andere gebieden. Hier vinden inwoners de afstand tot voorzieningen om te sporten en te bewegen dus vaker te groot.

3.6 Waardering van het beweeg- en sportaanbod

We vroegen respondenten naar hun waardering van verschillende aspecten van het beweeg- en sportaanbod in de gemeente Ede. Ze konden dit aangeven in de vorm van een rapportcijfer op een schaal van 1 t/m 10. De resultaten zijn weergegeven in figuur 2.

Het totale beweeg- en sportaanbod wordt het hoogste beoordeeld: 7,7. Ook de kwaliteit en diversiteit van het beweeg- en sportaanbod worden met een ruime voldoende gewaardeerd, respectievelijk met een 7,6 en 7,5. De bereikbaarheid en toegankelijkheid worden ook met een 7,5 beoordeeld. Deze gemiddelde rapportcijfers liggen een stuk hoger dan de rapportcijfers voor het aanbod van culturele en creatieve activiteiten.

De informatie over wat er te doen is op het gebied van bewegen en sporten in de gemeente en de prijs van het beweeg- en sportaanbod wordt het laagste gewaardeerd: respectievelijk met een 6,6 en 6,3.

Figuur 2. Vraag 29: Hoe waardeert u over het algemeen het beweeg- en sportaanbod in de gemeente Ede? (gemiddeld rapportcijfer op schaal van 1 t/m 10)

Tabel 29. Vraag 29: Hoe waardeert u over het algemeen het beweeg- en sportaanbod in de gemeente Ede? (gemiddeld rapportcijfer)

Antwoord	Gemiddeld rapportcijfer	5 of lager	6 of 7	8 of hoger
		%	%	%
Het totale beweeg- en sportaanbod	7,7	5	33	61
De kwaliteit van het beweeg- en sportaanbod	7,6	5	37	57
De prijs van het beweeg- en sportaanbod	6,3	27	47	26
De diversiteit in het beweeg- en sportaanbod	7,5	9	34	57
De bereikbaarheid van het beweeg- en sportaanbod	7,5	8	33	59
De toegankelijkheid van het beweeg- en sportaanbod	7,5	8	36	56
De informatie over wat er te doen is op het gebied van bewegen en sporten in de gemeente	6,6	23	44	33

Respondenten die een rapportcijfer van 5 of lager hebben gegeven, konden toelichten waarom ze een bepaald item een onvoldoende hebben gegeven. We hebben deze antwoorden niet samengevat, een overzicht van alle antwoorden is los van deze rapportage aan de gemeente verstrekt.

Significante verschillen tussen leeftijdsgroepen en gebieden

Er zijn geen verschillen tussen de leeftijdsgroepen wat betreft de waardering van het totale beweeg- en sportaanbod. Wel zien we verschillen tussen de gebieden binnen de gemeente Ede. Inwoners van Ede geven het totale beweeg- en sportaanbod een hoger rapportcijfer dan in andere gebieden (7,7 vs. 7,5). Ook in Bennekom wordt het aanbod gemiddeld hoger gewaardeerd dan in andere delen van de gemeente (7,8 vs. 7,6). Inwoners uit Lunteren waarderen het totale beweeg- en sportaanbod juist lager dan inwoners van andere gebieden (7,4 vs. 7,7).

3.7 Wensen voor het sport- en beweegaanbod

Ook is gevraagd naar de wensen van de Edenaren voor het sport- en beweegaanbod in hun gemeente. Hieruit komt voornamelijk naar voren dat respondenten de wens hebben voor betaalbare lidmaatschappen en activiteiten. Een andere veelvoorkomende wens is dat er meer zwembaden in de gemeente komen. Daarbij geven respondenten aan dat de openingstijden van het zwembad wat ruimer mogen zijn, vooral in de avonden in verband met werkenden. Inwoners geven ook aan dat ze graag buiten wandelen of fietsen. Zij geven daarbij aan dat de fietspaden beter onderhouden mogen worden. Een deel van de

respondenten geeft aan dat ze graag meer informatie willen over het aanbod in de regio. Wat specifiekere wensen gaan voornamelijk over meer sportscholen, een nieuwe schaatsbaan of padelbanen.

3.8 Betalen voor beweeg- of sportactiviteiten

We hebben respondenten gevraagd naar hoe ze betalen voor hun beweeg- en/of sportactiviteiten. Ruim drie kwart (76%) van de respondenten betaalde dit zelf. 16% hoefde niet te betalen voor hun beweeg- en/of sportactiviteiten omdat deze gratis waren en voor een deel van de respondenten werden deze activiteiten betaald door derden, respectievelijk 5% door ouders/verzorgers en 2% door werkgevers.

Tabel 30. Vraag 32: Op welke manier heeft u betaald voor de activiteiten die u gedaan of bezocht heeft?
Meerdere antwoorden mogelijk. (n = 3.409)*

Manier	%
Ik betaal het zelf	76
Niet van toepassing, het is gratis	16
Ik krijg het van mijn ouders/verzorgers	5
Op een andere manier	3
Wil ik niet zeggen	3
Het wordt betaald door mijn werkgever	2
Ik maak gebruik van de minimaregeling van de gemeente	0,3
Ik maak gebruik van het Jeugdfonds/Volwassenfonds Sport en Cultuur	0,2

* Vraag is ingevuld door respondenten die beweeg- en/of sportactiviteiten doen.

3.9 Informatie over mogelijkheden voor bewegen en sporten

Van alle inwoners heeft 33% informatie opgezocht over bewegen en sporten in de gemeente. Van die groep heeft 31% dit via de (lokale) krant opgezocht, 22% via de website van Sportservice de Vallei, 21% via de website van de gemeente en 18% via sociale media van de gemeente. 39% zoekt deze informatie op een andere manier op, hoofdzakelijk via zoekmachines of het internet in algemene zin.

Tabel 31. Vraag 33: Hoe zoekt u meestal informatie over de mogelijkheden om te bewegen en sporten in de gemeente? Meerdere antwoorden mogelijk. (n = 1.178)*

Manier	%
Op een andere manier	39
Via de (lokale) krant	31
Via de website van Sportservice de Vallei	22
Via de website van de gemeente	21
Via sociale media van de gemeente (Facebook of Instagram)	18
Via de post (bijvoorbeeld via brieven of flyers)	7
Dat weet ik niet	5
Via een online nieuwsbrief	4
Via de agenda van Ede Marketing	2
Via de website van Cultuur0318	2

* Vraag is ingevuld door respondenten die wel eens informatie opzoeken over de mogelijkheden om te bewegen en sporten in de gemeente.

4 Slotbeschouwing

In dit hoofdstuk beschrijven we de belangrijkste bevindingen uit het onderzoek over de vrijetijdsbesteding met betrekking tot cultuur en sport van inwoners van de gemeente Ede. In december 2025 en januari 2026 is er een vragenlijstonderzoek uitgevoerd onder inwoners van de gemeente, wat 4.149 ingevulde vragenlijsten opgeleverd heeft. Een respons van 4.149 personen is ruim voldoende om betrouwbare uitspraken over de populatie in de gemeente te kunnen doen. Ook is het voldoende respons om leeftijdsgroepen met elkaar te vergelijken. Verder is de respons voor de gebieden Ede, Bennekom en Lunteren hoog genoeg om te kijken of de resultaten van deze gebieden afwijken van de resultaten van de rest van de gemeente.

Verschillen tussen leeftijdsgroepen en tussen gebieden

Bij enkele vragen uit dit onderzoek hebben we, in overleg met de gemeente, een uitsplitsing naar leeftijdsgroepen gemaakt. Daar waar we significante verschillen zien, hebben we deze in het rapport beschreven. Zowel bij het thema Culturele en creatieve activiteiten als bij het thema Bewegen en sporten zien we op veel punten verschillen tussen met name de jongste leeftijdsgroep (16 t/m 29 jaar) en de oudere leeftijdsgroepen (55 jaar en ouder). We hebben die in onderstaande beschrijving niet allemaal afzonderlijk genoemd. We adviseren in het algemeen om bij de uitwerking van het cultuur- en sportbeleid rekening te houden met het feit dat verschillende leeftijdsgroepen verschillende meningen, wensen en behoeften hebben. De bevindingen uit dit onderzoek geven hier een eerste inzicht in, al raden we de gemeente aan om over specifieke onderwerpen met de betreffende doelgroep in gesprek te gaan. Datzelfde geldt voor verschillen die in het rapport genoemd zijn tussen de verschillende gebieden. Voor de gemeente Ede hebben we voor geselecteerde vragen de antwoorden uitgesplitst naar gebieden Ede, Bennekom en Lunteren.

4.1 Culturele en creatieve activiteiten

Cultuurbezoek

Bijna 90% van de respondenten heeft minstens één keer in het afgelopen jaar een culturele activiteit bezocht. Het populairst hierbij zijn een bezoek aan een bioscoop of filmhuis, de bibliotheek en/of een theater- of cabaretvoorstelling. Literaire of voorleesevenementen worden, samen met optredens van urban, rap of hiphop, het minst bezocht. Dit is opvallend gezien de relatief grote mate van bibliotheekbezoek. Dit kan erop duiden inwoners vooral de bibliotheek bezoeken voor de uitleenfunctie, en minder voor activiteiten die daar plaatsvinden.

We zien dat inwoners met name de bibliotheek, een bioscoop of filmhuis en optredens van een fanfare, harmonie of koor *binnen* de gemeente Ede bezoeken. Naar een omliggende gemeente⁴ gaan de inwoners van Ede vooral voor een bezoek aan een dansvoorstelling, theater- of cabaretvoorstelling of musicalvoorstelling. Het is opvallend dat het hier vooral podiumkunsten betref. Hoewel men voor theater- of cabaretvoorstellingen ook binnen de eigen gemeente terecht kan (en 39% van de inwoners doet dit ook), gaat men toch ook de gemeentegrens over. Voor dans en musical is dit verschil aanzienlijk groter: mogelijk duidt dit op een behoefte aan meer voorstellingen in deze disciplines binnen gemeente. In het algemeen is het natuurlijk mogelijk dat het aanbod binnen Ede niet altijd aansluit bij wat de inwoners zouden willen, en dat zij mede hierom naar een andere gemeente gaan voor hun cultuurbezoek.

Cultuurbeoefening

Ook heeft bijna 90% van de inwoners minstens één culturele of creatieve activiteit gedaan in de afgelopen 12 maanden. Onder de inwoners van Ede is het lezen van boeken erg populair (69% heeft dit in de afgelopen 12 maanden gedaan). Gevolgd door het spelen van games (34% heeft dit gedaan op een telefoon/tablet, en 25% op een spelcomputer). Ook heeft ruim één op de vijf Edenaren getekend, geschilderd, of andere grafische activiteiten gedaan.

Iets minder dan een kwart van de respondenten (24%) heeft één van de genoemde erfgoedactiviteiten⁵ gedaan in het afgelopen jaar. Ongeveer een op de tien inwoners doet onderzoek naar historische gebeurtenissen of personen, onderzoek naar de lokale of regionale geschiedenis en/of stamboomonderzoek.

Kijken we naar de behoefte om les te krijgen of een workshop te volgen in creatieve en culturele activiteiten, dan zien we met name behoefte hiervoor bij de categorieën beeldhouwen en boetseren, een instrument bespelen en bij tekenen, schilderen of grafisch werk. Bijna een derde van de inwoners die deze activiteiten gedaan hebben, geeft aan dat ze geen les of cursus gevolgd hebben, maar dit wel zouden willen. Dit duidt op een behoorlijk potentieel voor begeleiding in de betreffende disciplines, dat nu nog niet hun weg gevonden heeft naar het

⁴ Omliggende gemeenten van Ede zijn Wageningen, Renkum, Arnhem, Apeldoorn, Barneveld, Scherpenzeel, Renswoude, Veenendaal en Rhenen.

⁵ Onderzoek naar historische gebeurtenissen of personen, onderzoek naar lokale of regionale geschiedenis, stamboomonderzoek (erfgoed), lokale, regionale of nationale traditie, gebruik of ambacht in stand houden, historische documenten of voorwerpen verzamelen, opknappen van historische gebouwen of voorwerpen, oude ambachten uitoefenen/demonstreren, historische gebeurtenissen naspelen en meedoen of bijdragen aan archeologisch onderzoek.

bestaande cursusaanbod of workshops. Of het vraagt om aanvullingen op het bestaande aanbod van cursussen of workshops.

Daarnaast zagen we eerder al dat de inwoners van Ede relatief veel lezen en de bibliotheek bezoeken, maar relatief weinig bezig zijn met voorlees- of literaire activiteiten. We adviseren om met de bibliotheek in gesprek te gaan over de uitkomsten en te kijken of hier aanknopingspunten liggen.

Redenen voor wel of niet deelnemen aan cultuur en erfgoed

De meeste cultuur- en erfgoeddeelnemers doen dit voor hun plezier of voor hun ontspanning. Ook persoonlijke ontwikkeling wordt vaker genoemd als reden voor deelname.

Er zijn maar weinig respondenten die helemaal niets bezoeken en die geen cultuur- of erfgoedactiviteiten ondernemen. Degenen die niet aan culturele activiteiten deelgenomen hebben, geven aan dat dit met name komt door een gebrek aan tijd of omdat ze niet weten wat er allemaal te doen is. Verderop in dit hoofdstuk gaan we verder in op deze behoefte aan een duidelijkere informatievoorziening.

Lidmaatschap en steun

Een kwart van de respondenten (24%) is lid van de bibliotheek, 7% is lid van een culturele vereniging en 6% is lid van een museum.

Waardering van het cultuuraanbod

Het totale cultuuraanbod wordt beoordeeld met een 6,9. Op onderdelen zien we verschillen. Zo worden de bereikbaarheid en de toegankelijkheid het hoogste beoordeeld met respectievelijk een 7,4 en een 7,3. Anderzijds liggen de rapportcijfers voor de diversiteit van het aanbod (6,7), de prijs van het aanbod (6,6) en de informatie over wat er te doen is in de gemeente (6,5) lager.

Wensen voor het aanbod van culturele en creatieve activiteiten

Inwoners konden in een open vraag hun wensen voor het cultuuraanbod binnen de gemeente Ede aangeven. Er blijkt behoefte aan meer voorstellingen van podiumkunsten (toneel, musical, cabaret). Dit onderschrijft de eerdere conclusie dat inwoners podiumkunsten vaker buiten de gemeente bezoeken, ondanks de aanwezigheid van een theater. Ook concerten (verschillende genres) en een breder aanbod van cursussen (zoals muziekles) en creatieve workshops zijn gewenst. Verder zijn ook activiteiten gericht op jongeren een vaker genoemde wens. Deze laatste wens sluit aan bij onze algemene aanbeveling om toekomstig beleid op specifieke doelgroepen te richten, en nadrukkelijk met hen in gesprek te gaan bij het vormgeven van dit beleid. Dit kan over jongeren gaan, maar bijvoorbeeld ook over werkende ouders, of ouderen.

Betalen voor culturele en creatieve activiteiten

De meeste mensen betalen hun bezoek aan culturele en creatieve activiteiten zelf, 10% van de inwoners heeft (ook) een gratis culturele activiteit bezocht. Bij het zelf doen van deze activiteiten geven meer inwoners (18%) aan dat dit gratis was. Dit kan er natuurlijk mee te maken hebben dat deze activiteiten veelal thuis gedaan kunnen worden.

Het is belangrijk dit in samenhang te zien met het relatief lage rapportcijfer (6,6) voor de prijs van het culturele aanbod. Hoewel weinig mensen de prijs expliciet noemen als reden om niet aan cultuur deel te nemen, is het aannemelijk dat kosten wel meewegen in de beslissing van inwoners om culturele of creatieve activiteiten te ondernemen of te bezoeken.

Informatie over het aanbod van culturele en creatieve activiteiten

Zo'n 4 op de 10 inwoners zoeken wel eens informatie op over culturele en creatieve activiteiten. Met name via de lokale krant, online zoekmachines (zoals Google), de website van Cultura en de website van de gemeente.

We vroegen de inwoners ook naar hun wensen voor het cultuuraanbod. Daarbij gaven inwoners aan dat het aanbod beter vindbaar zou moeten zijn, bijvoorbeeld via een centraal informatiepunt. Bij de rapportcijfers over de verschillende aspecten van het cultuuraanbod zagen we ook dat informatievoorziening met een 6,5 als laagste beoordeeld werd. Dit is zodoende een belangrijk aandachtspunt voor de gemeente Ede.

4.2 Bewegen en sporten

Beweeg- en sportgedrag - Mate van bewegen en sporten

Bijna twee derde van de inwoners is 3 keer per week of vaker matig intensief lichamelijk actief, wat we zien als een laagdrempelige vorm van bewegen. Denk hierbij aan activiteiten als wandelen en fietsen. Een kwart doet 3 keer per week of vaker aan zwaar intensieve lichamelijke activiteit. Hierbij gaat het om sporten of zware inspanning door het werk dat iemand doet.

Behoefte om meer te bewegen en of sporten

Ook is aan Edenaren gevraagd of ze vinden dat ze voldoende bewegen en/of sporten. Ongeveer de helft vindt dat ze voldoende bewegen en geen behoefte hebben aan meer. Daarentegen vindt ongeveer een kwart van de inwoners dat ze voldoende bewegen of sporten, maar dat ze wel meer zouden willen bewegen of sporten. Ook geeft ongeveer een kwart van de inwoners aan dat zij juist onvoldoende bewegen of sporten, en dit wel meer zouden willen doen. Daarmee geeft opgeteld bijna de helft van de inwoners aan dat zij meer zouden willen

bewegen of sporten. Dit is belangrijke informatie voor de gemeente: deze groep inwoners, en dan met name degenen die aangeven te weinig te bewegen of sporten, is een belangrijke doelgroep om als gemeente op te richten in toekomstig sport- en beweegbeleid.

Bij de meeste respondenten (65%) is in de afgelopen 3 maanden niks veranderd aan hun mate van bewegen en/of sporten. Zo'n 20% is minder gaan bewegen en/of sporten, 16% juist meer. Onder de respondenten die minder zijn gaan sporten, zijn geen zin hebben, blessures en hun gezondheid die het niet toe laat de meest genoemde redenen. Maar 5% geeft aan dat er te weinig plekken in de buurt zijn om te bewegen of sporten. De belangrijkste drempel lijkt zodoende voornamelijk motivatie te zijn. Voor de gemeente vraagt dit een insteek die zich richt op het activeren van inwoners, meer dan (in het algemeen) richten op het creëren van een tot beweging uitnodigende leefomgeving. Al zullen beide sporen hand in hand moeten gaan, maar we constateren op basis van dit onderzoek geen tekort aan beweegplekken.

Type sport- en beweegactiviteiten en locaties

9 op de 10 inwoners heeft in de afgelopen maanden beweegactiviteiten ondernomen of gesport, 8% sport of beweegt niet, 2% geeft aan dat hun gezondheid dit niet toelaat. Wandelen wordt het meest gedaan: bijna de helft van de inwoners heeft in de afgelopen 12 maanden gewandeld. Ook is er door 41% van de inwoners gefietst of gewielrend. Fitness, individueel en binnen, bijvoorbeeld in een sportschool, volgt daarna: 34% heeft dit gedaan. Een op de vijf inwoners heeft in de afgelopen maanden hardgelopen of geïjogd.

Drie kwart van de inwoners heeft op een buitenlocatie gesport die niet bijvoorbeeld een sportveld is, of een andere 'geijkte' buitenaccommodatie. Denk daarbij aan bijvoorbeeld wandelen of fietsen in een park of bos. Dit sluit aan bij wat hierboven gezien werd als de populairste manieren om te bewegen: veel hiervan vindt buiten en in de buurt plaats. Meer dan de helft van de inwoners (60%) sport (ook) in een binnensportaccommodatie.

Vormen van sporten/bewegen en betrokkenheid

Bijna drie kwart sport en/of beweegt zelfstandig en ongeorganiseerd. Dit is logisch gezien het feit dat wandelen, fietsen, fitness en hardlopen populaire sporten in gemeente Ede zijn. Bijna 40% van de inwoners heeft een abonnement bij de sportschool of andere sportaanbieder en een kwart is lid van een sportvereniging. Ook wordt door ongeveer een kwart in een informeel groepsverband, bijvoorbeeld met familie en vrienden gesport.

Iets meer dan de helft van de inwoners is betrokken (geweest) bij een beweeg- of sportactiviteit of -vereniging: bijna de helft is er lid van, en iets meer dan 10% is als vrijwilliger betrokken bij een sportactiviteit of -vereniging.

Redenen om wel of niet te bewegen of sporten

De grootste groep, bijna 80% van de inwoners, beweegt of sport om hun gezondheid te verbeteren. Dit wordt gevolgd door het verbeteren van conditie, kracht of lenigheid en het bewegen of sporten voor ontspanning. Ook de mentale gezondheid wordt door veel mensen als reden genoemd om te sporten of te bewegen.

De 10% van de inwoners die niet aan beweegactiviteiten of sport doet, doet dit voornamelijk niet vanwege gezondheidsredenen (29%) of omdat ze er geen tijd voor hebben (ook 29%). Ook geven deze inwoners vaak aan dat zij geen zin hebben of te weinig motivatie hebben om te gaan sporten of bewegen (26%). Zoals eerder aangegeven is een gebrek aan voorzieningen voor een relatief kleine groep (6% van degenen die niet bewogen of gesport hebben) een reden om niet te sporten en bewegen. De gemeente zou zich zodoende enerzijds kunnen inzetten op het activeren van de inwoners, en anderzijds nader kunnen onderzoeken waar de relatief grote groep inwoners die vanwege gezondheidsredenen niet sport of beweegt, tegenaan loopt. Het is voorstelbaar dat deze groep inwoners behoorlijk divers is (denk ook aan ouderdom, blessures, ziekte op jongere leeftijd, of mensen die leven met een beperking). Een aangepast sportaanbod zou voor deze mensen een oplossing kunnen zijn. Hoe dit eruit zou kunnen zien, zou samen met deze groep én met sportaanbieders nader verkend kunnen worden.

Stellingen over bewegen en sporten

We legden de respondenten enkele stellingen voor over bewegen en sporten. Het kan de sportaanbieders in de gemeente meer inzichten geven in mogelijkheden om beweeg- en sportaanbod beter op wensen van inwoners te laten aansluiten. 14% geeft aan te dat er te weinig aanbod voor de eigen leeftijdsgroep is, 13% vindt dat het aanbod niet aansluit op de tijden waarop ze willen sporten en 10% vindt het aanbod te ver weg.

Waardering van het beweeg – en sportaanbod

Het totale beweeg- en sportaanbod wordt met een 7,7 behoorlijk hoog beoordeeld. Van de deelaspecten zien we dat de kwaliteit (7,6) en de diversiteit (7,5) van het beweeg- en sportaanbod met ruime voldoendes gewaardeerd worden. De bereikbaarheid en toegankelijkheid worden ook met een 7,5 beoordeeld. De informatie over wat er te doen is op het gebied van bewegen en sporten in de gemeente (6,6) en de prijs van het beweeg- en sportaanbod (6,3) wordt het laagste gewaardeerd. Het verdient de aanbeveling om, net zoals we bij de resultaten over cultuur zagen, meer aandacht te besteden aan de zichtbaarheid van het aanbod. In het algemeen valt het op dat de rapportcijfers over het beweeg- en sportaanbod hoger liggen dan de rapportcijfers over het aanbod van culturele en creatieve activiteiten in de gemeente. Inwoners lijken zodoende op allerlei vlakken

tevredener over het sport- en beweegaanbod dan over het aanbod aan culturele en creatieve activiteiten in de gemeente.

Wensen voor het beweeg- en sportaanbod

Respondenten geven aan behoefte te hebben aan betaalbaardere lidmaatschappen en activiteiten. Dit ligt in lijn met het relatief lage oordeel (6,3) over de prijs van het beweeg- en sportaanbod. Zo'n 10% is minder gaan bewegen en sporten omdat ze het te duur vinden. Het is niet de meest genoemde reden om minder te bewegen of sporten maar in samenhang met genoemd wensen, is betaalbaarheid wel een aandachtspunt.

Andere vaker genoemde wensen zijn meer zwembaden en ruimere openingstijden van het zwembad, betere informatievoorzieningen over het aanbod en beter onderhoud van wandel- en fietspaden. In combinatie met het feit dat zowel wandelen als fietsen populair is bij een grote groep inwoners, is dit ook een aandachtspunt.

Betalen voor beweeg- en sportactiviteiten

Ruim drie kwart van de respondenten betaalde hun beweeg- en sportactiviteiten zelf. 16% hoefde niet te betalen voor hun beweeg- en/of sportactiviteiten omdat deze gratis waren en voor een deel van de respondenten werden deze activiteiten betaald door derden.

Informatie over mogelijkheden om te bewegen of sporten

Een derde van de inwoners zoekt wel eens informatie op over het beweeg- en sportaanbod in de gemeente. Ook hier zien we, net als bij creatieve activiteiten en cultuur, dat het internet (bijv. Google) voor een grote groep een belangrijke informatiebron is, hetzelfde geldt voor het huis-aan-huisblad. Ook websites van gemeente en Sportservice de Vallei en social media worden als bron gebruikt.

4.3 Vervolg

In dit slothoofdstuk hebben we zowel voor het thema Creatieve en culturele activiteiten als voor het thema Sporten en bewegen de belangrijkste uitkomsten weergegeven, en hebben we hierbij aanknopingspunten en aanbevelingen voor de gemeente geformuleerd. Deze inzichten kunnen gemeente Ede helpen om op beide beleidsterreinen het beleid beter aan te laten sluiten op de wensen van de inwoners van de gemeente. Daarnaast biedt het belangrijke informatie om met de andere gemeenten in de Cultuur Vallei (Barneveld, Nijkerk, Scherpenzeel en Wageningen) de uitkomsten van het onderzoek met elkaar te vergelijken, en hier samen vervolgacties op te formuleren.

Bijlage A: Achtergrondkenmerken respondenten

Hieronder zijn de achtergrondkenmerken weergegeven van de **4.149 respondenten**. De gegevens zijn ongewogen weergegeven.

Tabel 32. Respondenten uitgesplitst naar methode

Antwoord	abs	%
Online vragenlijst – steekproef	3.923	95
Online vragenlijst – open link	209	5
Papieren vragenlijst	17	0
Totaal	4.149	100

Tabel 33. Respondenten uitgesplitst naar geslacht

Antwoord	aantal	%
Man	1.966	47
Vrouw	2.152	52
Anders	5	0
Wil ik liever niet zeggen	25	1
Niet ingevuld	1	0
Totaal	4.149	100

Tabel 34. Respondenten uitgesplitst naar leeftijdscategorieën

Antwoord	aantal	%
16 t/m 29 jaar	627	15
30 t/m 39 jaar	620	15
40 t/m 54 jaar	722	17
55 t/m 64 jaar	661	16
65 t/m 74 jaar	773	19
75 t/m 85 jaar	745	18
Niet ingevuld	1	0
Totaal	4.149	100

Tabel 35. Respondenten uitgesplitst naar gebieden

Antwoord	aantal	%
Ede	2.478	60
Bennekom	680	16
Lunteren	418	10
Ederveen	151	4
De Klomp	11	0
Harskamp	114	3
Wekerom	110	3
Otterlo	129	3
Deelen	3	0
Hoenderloo	1	0
Niet ingevuld	54	1
Totaal	4.149	100

Tabel 36. Respondenten uitgesplitst naar opleidingsniveau

Antwoord	aantal	%
Geen opleiding/diploma	57	1
Lagere school / basisonderwijs	94	2
Vmbo / mavo	450	11
Havo / vwo	345	8
Middelbaar beroepsonderwijs (mbo)	972	23
Hoger beroepsonderwijs (hbo)	1.306	31
Wetenschappelijke onderwijs (universiteit)	841	20
Weet ik niet/wil ik niet zeggen	83	2
Niet ingevuld	1	0
Totaal	4.149	100

Bijlage B:

Onderzoeksverantwoording

Correctie resultaten - Weging

Om ervoor te zorgen dat er op basis van de respons uitspraken gedaan kunnen worden over de bevolking van de gemeente Ede, is er een weging toegepast. Dit zorgt ervoor dat ondervertegenwoordigde groepen wat zwaarder meetellen bij de analyses en oververtegenwoordigde groepen wat minder zwaar. Voor dit onderzoek is gewogen naar de combinatie van leeftijdscategorie en geslacht enerzijds, en naar gebieden anderzijds. Hieronder is te zien hoe groepen vertegenwoordigd zijn in de respons en in de samenleving, en welke weegfactor daarbij hoort. Bij een weegfactor van 1 komt de respons van die groep overeen met het aandeel dat zij innemen in de bevolking van de gemeente Ede – als de weegfactor groter is dan 1, was deze groep ondervertegenwoordigd in de respons. Als de weegfactor kleiner is dan 1, dan was deze groep oververtegenwoordigd in de respons. Door de weegfactoren toe te passen, kunnen we de resultaten interpreteren zonder rekening te houden met over- of ondervertegenwoordiging van groepen, hier is zo voor gecompenseerd.

Tabel 37. Respons en weegfactoren: mannen naar leeftijdsgroep

	Percentage inwoners in gemeente Ede*	Percentage in respons	Weegfactor
16-29 jaar	12%	6%	1,859
30-39 jaar	8%	6%	1,317
40-54 jaar	11%	8%	1,457
55-64 jaar	8%	7%	1,157
65-74 jaar	6%	10%	0,631
75-85 jaar	4%	10%	0,403

* Bron: Gemeente Ede

Tabel 38. Respons en weegfactoren: vrouwen naar leeftijdsgroep

	Percentage inwoners in gemeente Ede*	Percentage in respons	Weegfactor
16-29 jaar	11%	9%	1,250
30-39 jaar	8%	9%	0,962
40-54 jaar	11%	10%	1,126
55-64 jaar	8%	9%	0,927
65-74 jaar	7%	8%	0,803
75-85 jaar	5%	8%	0,630

* Bron: Gemeente Ede

Tabel 39. Respons en weegfactoren: gebieden

	Percentage inwoners in gemeente Ede*	Percentage in respons	Weegfactor
Ede-Stad	66%	61%	1,097
Bennekom	13%	17%	0,756
Lunteren	11%	10%	1,058
Ederveen	3%	4%	0,745
De Klomp	0%	0%	1,519
Harskamp	3%	3%	1,015
Wekerom	2%	3%	0,812
Otterlo	2%	3%	0,630
Deelen	0%	0%	2,009
Hoenderloo	n.v.t.	0%	1,000

* Bron: Gemeente Ede

Bijlage C: Sportbeoefening – overzicht sporten

Tabel 40. Vraag 17: Hieronder staan verschillende manieren waarop u kan bewegen en sporten. Wat deed u hiervan in de afgelopen 12 maanden? Meerdere antwoorden mogelijk.
(n=4.010)

Activiteit	n	%
<i>Geen, ik sport of beweeg niet</i>	316	8
<i>Geen, mijn gezondheid laat dit niet toe</i>	107	2
Atletiek	55	2
Badminton	85	2
Basketbal	29	1
Biljart/poolbiljart/snooker	154	5
Bowling	277	9
Bridge	95	1
Crossfit	87	2
Dammen	46	1
Danssport	140	4
Darts	93	3
Duiksport	36	1
Fietsen/wielrennen	1.725	41
Fitness, individueel (binnen)	1.280	34
Fitness, in een groep zoals aerobics en zumba (binnen)	304	7
Fitness, buiten zoals bootcamp	136	4
Golf	138	3
Gymnastiek/turnen	54	1
Handbal	9	0,3
Hardlopen/joggen	671	20
Hockey	37	1
Honkbal/softbal	12	0,4
Jeu de boules	76	2
Judo	12	0,4
Kano	58	2
Karting	74	3
Klimsport/boulderen	155	5
Korfbal	40	1

Activiteit	n	%
Motorsport	51	1
Mountainbiken	321	10
Paardensport	102	3
Padel	211	7
Roeien	23	0,5
Rugby	4	0,1
Schaatsen	172	5
Schaken	91	3
Schietsport	32	1
Skeeleren/skaten	82	3
Skiën/langlaufen/snowboarden	214	6
Squash	83	3
Tafeltennis	115	4
Tennis	214	5
Vecht- en verdedigingssport	118	4
Voetbal	218	8
Volleybal	130	4
Wandelen/wandelsport	1.999	48
Waterpolo	13	0,4
Watersport/zeilen/surfen	103	3
Yoga (ook pilates)	327	8
Zwemsport (excl. Waterpolo)	512	13
Andere sport	131	3

